

**PORTRETTEEN EN
VERHALEN UIT DE WIJK
110-MORGEN**

Op 28 november 2019 bestaat Onze Woning 100 jaar. De eerste helft van de vorige eeuw richt Onze Woning zich vooral op uitbreiding. Na de realisatie van de eerste woningen aan 'de Pleinen' in het Molenlaankwartier, krijgt Onze Woning de mogelijkheid te bouwen in de polder 110-Morgen.

Er is veel gebeurd en veranderd in de periode van 100 jaar. Het onderhoud aan de woningen wordt niet meer gedaan door de eigen onderhoudsdienst en huurpenningen worden al lang niet meer opgehaald. De huishoudens zijn veel kleiner geworden, mensen worden ouder en wonen steeds langer zelfstandig. Inhoudelijk echter is veel van ons werk hetzelfde gebleven. We richten ons nog steeds primair op huishoudens die om welke reden dan ook niet zelfstandig of niet op de vrije markt kunnen slagen. Onze medewerkers zijn professioneel en betrokken bij het werk voor de huurders in de wijk. De samenwerking met lokale partners is van wezenlijk belang voor Onze Woning om ons werk met plezier en succes te doen.

Door de jaren heen hebben we veel aangepakt om de wijk veilig en prettig leefbaar te maken en te houden, maar ook hebben we veel uitdagingen nog te gaan. Om onze ambities te kunnen waarmaken zijn we op zoek naar een samenwerkingspartner. Een partner met wie we ons kunnen blijven richten op toekomstbestendige, duurzame en betaalbare woningen voor één- en tweepersoonshuishoudens. We koesteren de lokale verbondenheid en we willen behouden waar huurders tevreden over zijn.

Er wonen inmiddels drie generaties in de wijk, mensen komen uit de 'stad' of keren weer terug naar hun geboortegrond. En sommige huurders wonen al bijna hun hele leven op hetzelfde adres. In 2018 toetsen we tijdens een wijktoer de ambities uit het ondernemingsplan bij onze huurders en horen we veel mooie en nieuwe verhalen. De wens ontstaat om deze vast te leggen – het idee voor een jubileumboek wordt geboren. 110-Morgen is een leefgemeenschap met hechte sociale structuren. In dit boek komen ze tot leven.

Namens alle medewerkers wens ik u veel leesplezier!

Evert Remmerswaal,
directeur-bestuurder

Bewoner Rinus Wareman: “Ik weet nog goed dat we bezoek kregen van de opzichter van de bouwvereniging, om te kijken of we schoon en netjes waren. En per week werd de huur opgehaald. Dat was eind jaren vijftig hè, heel andere tijden.”

INHOUD

Inleiding	5
100 Jaar geschiedenis in vogelvlucht	6 - 13
Minervaplein	14 - 39
Buurt- & Speeltuinvereniging	40 - 53
Gerrit Spronkersflat	54 - 75
Winkels & Werklocaties	76 - 119
Arcadia Huis van de Wijk	120 - 137
Trappenhuisen & de Pleinen	138 - 173
Dankwoord & Colofon	174

Bewoner Marjo de Rooij:
 “De tuin achter de flat
 was vroeger vooral een
 siertuin, alleen om naar
 te kijken. We mochten
 niet met de kinderen op
 een kledje in het gras.
 En er stond een bordje:
 ‘Denk om de rozen.’”

“Werken voor een kleine
 corporatie is een bewuste
 keuze. Samen met Sylvia
 Hogervorst ben ik het eerste
 aanspreekpunt voor de
 klant, aan de balie of aan
 de telefoon. Het directe en
 persoonlijke contact met
 de bewoners is in onze
 functie het belangrijkste
 onderdeel en bij Onze
 Woning is daar echt ruimte
 voor. Bewoners kunnen
 elke ochtend binnenlopen,
 voor een concrete vraag,
 voor een praatje of een kop
 koffie. Dat wordt enorm
 gewaardeerd. Erg leuk dat
 het jubileumboek op een
 zelfde manier tot stand is
 gekomen.”

Laura Koster, medewerker wooninformatie

INLEIDING

De wijk en de omliggende straten waar de woningen van Onze Woning staan, kent een aantal belangrijke ontmoetingsplekken. Het zijn de Buurt- en Speeltuinvereniging 110-Morgen, het Minervaplein, winkels en andere werklocaties, de Gerrit Spronkersflat, Arcadia (Huis van de Wijk) en het eigen trappenhuis, pleintje of portiek. Om verhalen op te tekenen van zowel bewoners als mensen die in de wijk werken, bezoeken verhalenliefhebber Marleen Bos, portretschilder Bojoura Stolz en fotograaf Maarten Roukema de bekende ontmoetingsplekken. Tijdens geplande en toevallige ontmoetingen luisteren zij naar de verhalen en leggen ze vast in woord en beeld. Het levert een rijkdom aan bijzondere herinneringen en inspirerende (persoonlijke) verhalen. Gerangschikt per ontmoetingsplek kunt u de verhalen lezen en herkent u wellicht het portret.

Een uniek tijdsdocument ligt voor u. Prachtige verhalen zijn opgetekend, veel bewoners en werkers zijn geportretteerd, maar lang niet allemaal. Wij hopen dan ook dat de verhalen in dit boek u inspireren en uitnodigen tot het (opnieuw) opzoeken van (oud-)bewoners, of tot kennismaken met nieuwe mensen op een van de ontmoetingsplekken. Om nieuwe activiteiten te ontwikkelen of gewoon voor een kop koffie of een praatje op het plein. Blijf elkaar verhalen vertellen. Samen maken we de wijk!

Medewerkers Onze Woning

100 jaar Bouwvereniging Onze Woning

**100 JAAR
GESCHIEDENIS
IN VOGELVLUCHT**

'De Pleinen' (realisatie 1923) Hillegersberg
Foto uit de privécollectie van bewoner Geert Aanen

100 Jaar geschiedenis in vogelvlucht

Oprichting in café De Viersprong

Op vrijdag 28 november 1919 richten de heren W.F. Mooij (handelsreiziger) en J.G. Fortanier (bloemist en tuinman), Bouwvereniging Onze Woning op in café De Viersprong in Hillegersberg. Op vrijdag 27 februari 1920 wordt de bouwvereniging Koninklijk goedgekeurd. Onze Woning is vanaf de oprichting een socialistische vereniging, veel leden zijn lid van de SDAP (Sociaal Democratische Arbeiders Partij). De rode bakstenen in het tweede complex dat begin jaren dertig zal worden gebouwd (De Lanen), herinneren impliciet aan de tijd van de rode arbeiders. Na de oprichting wil Onze Woning zo snel mogelijk goede arbeiderswoningen bouwen. Kantoor wordt gehouden aan de Kerstant van den Bergelaan 51 in Hillegersberg.

De Pleinen

Burgemeester en wethouders van Hillegersberg verstrekken een lening voor de aankoop van een perceel weiland van 2,71 hectare. In 1923 worden de

eerste woningen gerealiseerd in het toen nog lege Molenlaankwartier in Hillegersberg. Het kantoor van de bouwvereniging verhuist naar de woning aan Bergplein 3. De vier keer vijftwintig woningen aan Berg-, Koekkoek-, Hillegonda- en Jubileumplein, grenzend aan vier vijvers, staan er nog steeds en zijn zeer populair.

De Lanen

In 1932 volgt het tweede complex in Hillegersberg. Naast de Pleinwoningen worden vijfenzeventig Laanwoningen gebouwd. Direct na de oplevering betreft de vereniging haar eerste echte kantoor aan de Van de Veldelaan 20.

De eerste voorzitter van Onze Woning, de heer J. Spronkers, wordt in 1932 opgevolgd door de heer G. Spronkers. Bij zijn aftreden in 1965 wordt hij benoemd tot erevoorzitter van de vereniging. In 1967 opent hij het naar hem vernoemde verzorgingshuis. Het Gerrit Spronkershuis maakt in 1996 plaats voor de Gerrit Spronkersflat.

Annexatie Hillegersberg

Na de bouw van de eerste twee complexen duurt het toch een langere periode voordat met verdere uitbreiding kan worden begonnen. Eind jaren dertig zijn er plannen voor verdere nieuwbouw op terrein ‘Duivesteyn’. Door het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog (1940-1945) kunnen deze plannen niet worden gerealiseerd. Hillegersberg wordt in 1941 geannexeerd door Rotterdam. Na de oorlog zoekt Rotterdam ruimte om te bouwen en ziet mogelijkheden in onder andere de polder Honderd en Tien Morgen en het Molenlaankwartier.

De naam 110-Morgen verwijst naar de polder Honderd en Tien Morgen, een oude landmaat die overeen kwam met een stuk grond dat in een morgen kan worden omgeploegd. Historisch gezien is de wijk dus 110 morgens ploegen, groot.

Bouwplaats polder 110-Morgen

Uitbreiding naar 110-Morgen

Bouwvereniging Onze Woning krijgt gelegenheid om 1100 woningen te bouwen in de polder ‘110-Morgen’ in Hillegersberg. In het bijzijn van minister Witte van Wederopbouw en Volkshuisvesting, overhandigt wethouder Meertens op 18 mei 1956 - Nationale Opbouwdag, de sleutels aan de eerste bewoners in 110-Morgen. Of de primeur van de bouwwijze (systeembouw) tot de aanwezigheid van de minister heeft geleid is niet bekend, maar opmerkelijk is het zeker.

Uiteindelijk worden in 1957 1134 woningen, 18 winkels en een dokterspraktijk gerealiseerd. Omdat het merendeel van de woningen in de polder ligt, wordt de technische dienst gehuisvest in de ruimte onder de inmiddels gesloopte Apolloflat. Later, in 1994, wordt daar ook de administratie (vanuit de Van de Veldelaan 20) ondergebracht.

In de jaren na de oplevering van de laatste woningen in 1957, heeft Onze Woning haar handen vol aan onderhoud en het afwikkelen van klachten. Het maakt namelijk nogal wat verschil om 175 of 1300 woningen te beheren. Er is nog steeds woningnood, zeker in Rotterdam waar grond en geld schaars zijn. Halverwege de jaren zestig is er een sterke tendens om nieuwbouw te laten ontwikkelen door grotere woningbouwcorporaties.

Nieuwbouwprojecten

Van 1982 tot 2014 worden er een aantal nieuwbouwprojecten opgestart en gerealiseerd. De Eucalyptushof wordt in 1982 opgeleverd. Het laatste grote ambitieuze project van Onze Woning is de bouw van 86 woningen in het Jasonpark in 1996. Kwaliteit in woningen en woonomgeving staan centraal. Mede doordat de kwaliteit integraal is benaderd krijgt het plan de tweede prijs voor de Bouwkwaliteit in Rotterdam.

Vanaf 2004 vindt grootschalige vernieuwing van de wijk plaats. Ongeveer de helft van de woningen wordt gefaseerd gesloopt. Koop- en huurwoningen in verschillende prijscategorieën worden teruggebouwd. Het geheel vernieuwde Minervaplein wordt in 2009 opgeleverd als het hart van de wijk. Onze Woning neemt haar intrek in het huidige kantoor onder de appartementen aan het Minervaplein. De gerenoveerde woningen in de Orionstraat worden in 2014 opgeleverd.

Bestuur en organisatie

Tot eind 2014 bestaat het bestuur steeds uit wijkbewoners. In 2015 treedt de eerste vaste directeur-bestuurder in dienst, met het vervallen van een bestuurslaag gaat Onze Woning terug van een drie- naar een twee-laags bestuursmodel.

Vanaf 2013 is er sprake van verscherpt toezicht en wordt er een financieel herstelplan gemaakt.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

1. Kaartweergave gebied Honderd en Tien Morgen
2. Eerste huisartsenpraktijk Van Leenen, Junolaan 34
3. Winkelstrip Minervaplein, 2003
4. Minervaplein, 2004
5. Verkoop Cassandrastraat, 2005
6. Informatiecentrum sloop en nieuwbouw, 2006
7. Renovatie Eucalyptushof, 2007
- 8+9. Sloop buurthuis, 2007
10. Bouwbord, 2008
11. Reproductie schilderij van bewoner Cees van der Elst
12. Bouwput parkeergarage Minervaplein, 2008
13. Sloop Apolloflat, 2009
14. Kantoor Apollostraat, 2009
15. Sloop en nieuwbouw Ajax/Apollo, 2009
16. Modelwoning Ajax/Apollo, 2009

Overzicht oudbouw

Een ruimer percentage woningen aanbieden voor de verkoop, is een van de keuzes ter verbetering van de financiële positie. Van groot belang is het op orde brengen van de gedragscode en er wordt een start gemaakt met de afwikkeling van

een aantal omvangrijke juridische dossiers. Om volledig zicht te krijgen op het reilen en zeilen van Onze Woning, is tevens de bestuurlijke en financiële ontvlechting met Humanitas noodzakelijk. In eerste instantie wordt per 1 januari 2016

de beheerovereenkomst met Humanitas omgezet in een samenwerkingsovereenkomst.

Doelstellingen en keuzes
De wens om krachtiger invulling te geven aan de maatschappelijke en volkshuisvestelijke opgave van Onze Woning, leidt begin 2016 tot een nieuwe portefeuillestrategie. Doelstellingen en strategische keuzes worden hierin vastgelegd voor de komende tien jaar. De verbinding met de wijk, de bewoners en andere belanghebbenden, zijn hierbij van wezenlijk belang. Evenals het beschikbaar en betaalbaar houden van een groot deel van de voorraad sociale woningen. Bovendien wordt de verkoopopgave verlaagd naar negen woningen per jaar.

Tegenslag is er in april 2016, als duidelijk wordt dat door constructieve gebreken 168 balkons

van portiek-etagewoningen onveilig blijken te zijn. Hetzelfde jaar worden de problemen constructief opgelost. De samenwerkingsovereenkomst met Stichting Humanitas Huisvesting (SHH) wordt eind 2016 beëindigd. Dankzij alle inspanningen conform het financieel herstelplan, wordt het verscherpt toezicht door de Autoriteit Woningcorporaties (AW), per 1 december 2016 beëindigd.

Kansen en uitdagingen
Vanaf 2017 voldoet Onze Woning bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) weer aan de eisen van het reguliere beheer in plaats van het bijzonder beheer, gestart wordt met het opstellen van een ondernemingsplan. De totstandkoming hiervan is direct het moment om de verbinding

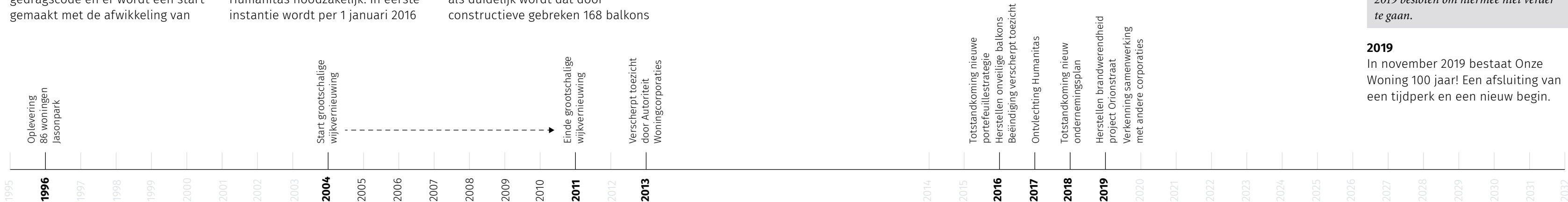
met stakeholders, bewoners en collega's te versterken. Missie, visie en kernwaarden van Onze Woning worden tegen het licht gehouden en aangescherpt. Aan stakeholders, bewoners en collega's wordt gevraagd welke ambities zij het meest belangrijk vinden maar ook of er andere onderwerpen zijn die onder de aandacht moeten worden gebracht. Als onderdeel van een wijktoer worden in 2018 bijeenkomsten georganiseerd met leden, leden Huurderplatform Onze Woning, gemeente en wijkpartners en wijkdialogen met huurders.

In augustus 2018 blijken de in 2014 opgeleverde woningen aan de Orionstraat voor wat betreft brandveiligheid, niet te voldoen aan het toen geldende Bouwbesluit.

Dit heeft ingrijpende gevolgen voor zowel de bewoners (zij moeten tijdelijk hun woning verlaten) als Onze Woning om dit te organiseren.

Niet over één nacht ijs, fusieplannen door de jaren heen
In 1949 besluit de Algemene Ledenvergadering van Onze Woning te fuseren met woningbouwvereniging Algemeen Belang. In 1950 wordt bekend dat de fusie niet doorgaat. In 1965 starten de fusiebesprekingen met twee andere woningbouwverenigingen in Ommoord. Als duidelijk wordt dat Onze Woning een onaanvaardbare kleine rol zal gaan spelen in de nieuwe combinatie, breekt ze met name om die reden de besprekingen af. In 1970 ketsen de fusieplannen met De Combinatie af. Ook de mogelijkheden in de samenwerking met 3B Wonen zijn niet toereikend, en wordt in mei 2019 besloten om hiermee niet verder te gaan.

2019
In november 2019 bestaat Onze Woning 100 jaar! Een afsluiting van een tijdperk en een nieuw begin.

16 | 100 jaar Bouwvereniging Onze Woning

Daniëlle

“Ik woon in Rotterdam Ommoord, maar ben geboren in Berkel en Rodenrijs. Toen ik hier in 2014 in de wijk kwam werken voelde ik mij gelijk thuis. Het is net als Berkel een dorpje op zich. Ik werd hier echt omarmd, zo voelde het, al binnen een paar weken werd ik opgenomen in de hechte kern.

De snackbar staat op een centrale plek, iedereen komt hier. Voor een patatje of een broodje, maar ook bewoners hier uit de flat die ’s morgens even koffie komen drinken. Horeca is mijn ding. Ik ben er mee opgegroeid. Mijn vader had tot mijn vijftienvijftigste een snackbar en daarna acht jaar een eetcafé. Het contact met mensen vind ik leuk, heb een luisterend oor als mensen hun verhaal kwijt willen. En ja, ik denk ook dat ik goed ben in wat ik doe. Men noemt mij een goede gastvrouw. Nee ik ben niet de eigenaar, maar ik werk alsof het van mijzelf is.”

Daniëlle van den Berg (Berkel en Rodenrijs, 1975)
Kennismaking in snackbar The Corner op dinsdag 18 juni 2019

Marjo

“We woonden in bij mijn oma aan de Van der Veldelaan. In 1958 overleed ze en verhuisden we naar het Arguspad. Vlakbij school. De Wijde Blick stond op de plek waar nu het kinderdagverblijf is. Dus twee keer vallen en ik was er.

Op mijn twintigste ging ik samenwonen in de Bergpolderstraat in Noord. In die tijd was ik lid van Showband Benelux. En de voorzitter, Adrie de Koning, werkte bij Onze Woning. Toen hij hoorde dat we op zoek waren naar een ruimer huis, tipte hij mij een brief te schrijven naar de bouwvereniging. Zo kregen we in 1980 onze flat in de Achillesstraat. Ik vond het er gelijk heerlijk. Met een Spaanse buurvrouw dronken we tot 's avonds laat sangria op de galerij. En met mijn burens, de familie Ooijkaa, ben ik al 39 jaar bevriend.

Hier in de snackbar ben ik bijna elke zondag. Het is onze verzamelplek na elke thuiswedstrijd van Feijenoord. Sinds mijn zesde ben ik voetbalfan. Mijn vader werkte als broodbezorger bij Van der Meer & Schoep. Eén van zijn klanten was Eddie Treijtel, de oud-keeper van Feijenoord. Op een dag zei hij tegen mijn vader: ‘Mijn zoon heeft twee kaartjes, wil je mee?’ Bij die wedstrijd begon mijn liefde voor de club.”

Marjo van Rooij (Rotterdam, 1957)

Ontmoeting in de snackbar op dinsdag 24 september 2019

Sharen

“Ik kom net uit mijn werk. Mijn moeder, zusje en broertje hebben al gegeten, dus ik haal even iets voor mij zelf. Ik doe de opleiding Mode & Maatkleding, maar ik twijfel of dit het is voor mij en heb nu gekozen voor een tussenjaar. Schoonheidsspecialiste lijkt me ook leuk. Ik werk bij Zeeman, het is mijn eerste baantje.

Ik ben geboren in Delfshaven, op mijn zesde verhuisden we naar 110-Morgen. Het was hier toen veel levendiger, er waren veel kinderen om mee buiten te spelen. Andere jongeren hoor ik wel eens klagen dat ze het een saaie wijk vinden, dat heb ik niet. Het is rustig, ik vind dat juist fijn. We wonen hier achter, een paar straten verderop, we kunnen er wel even naar toe lopen?”

Sharen Martina (Rotterdam, 1998)
Ontmoeting in de snackbar op dinsdag 24 september 2019

Jan Pierweijer: “110-Morgen is wat mij betreft de mooiste wijk van Rotterdam. Waarom? Allereerst de perfecte bereikbaarheid, met de auto ben ik in twintig minuten in Scheveningen en met het openbaar vervoer zit ik zo in het centrum van Rotterdam of Delft. Alle voorzieningen zijn op loopafstand, het is een groene ruim opgezette wijk met woningen van galerijflats tot bungalows.”

“Met mijn ouders woonde ik in Schiebroek, 110-Morgen kende ik niet. Dankzij urgentiepunten kreeg ik in 1989 een huis in de Icarusstraat en daar woon ik nog steeds. Vanaf de derde verdieping heb ik een mooi en vrij uitzicht. Met de bewoners in de flat heb ik niet veel contact, maar in de wijk is het ‘ons kent ons’, best bijzonder in deze individualistische maatschappij.

Na het overlijden van mijn vader kreeg mijn moeder een huis in de Ajaxstraat. We wilden graag bij elkaar in de buurt wonen. Minder prettig was dat de flat zou worden gesloopt en we op zoek moesten naar een andere woning. Op zich werden de bewoners goed geïnformeerd, er was een informatieavond bij de buurt- en speeltuinvereniging en Onze Woning zou zorgen voor andere woonruimte. Wat werd aangeboden was steeds niets voor mijn moeder. Uiteindelijk bleef ze als enige over in de verder leegstaande Ajaxflat. Dat was geen pretje. Als een godswonder kwam er opeens toch een woning vrij, nog wel in de flat waar ik woon. Op dezelfde verdieping maar helemaal aan de andere kant.

De mooiste plek in de wijk? Eigenlijk vooral mijn eigen huis. Verder kom ik bijna elke dag hier op het plein. Ik werk sinds kort in de kantine van het Medisch Centrum waar ook onze huisarts zijn praktijk heeft. Onze kapper zit hier ook. Vanmiddag zijn we speciaal voor het feest gekomen. Het is gezellig en gelijk ook een test in discipline. Ik ben een verwoed verzamelaar en heb in mijn leven talloze braderieën afgestruind. Net als de verzamelaars in het programma van Peter van der Vorst, heb ik eigenlijk ook te veel spullen.”

John van den Burg (Rotterdam, 1962)

Interview op vrijdag 6 september 2019, tijdens wijkfeest op het Minervaplein

“Ik kom bijna elke dag hier op het plein. Ik werk sinds kort in de kantine van het Medisch Centrum waar ook onze huisarts zijn praktijk heeft.”

“In 1961 kregen mijn ouders een huis aan het Artemispad. Mijn vader was herstellende na een hartaanval en in de bovenwoning aan de Gordelweg konden we niet blijven wonen. Ik was veertien, vijftien jaar en vond het een oersaaie wijk, er was voor kinderen van mijn leeftijd weinig te beleven. Ik wilde ‘Dansen bij Jansen’ in het Oude Noorden. Ik trouwde in 1971, door een gebrek aan beschikbare woningen vertrokken we uit de polder.

Mijn zus is hier altijd blijven wonen en na wat omzwervingen keerden wij in 1994 ook weer terug. Dat was fijn, maar goh wat was het toen al veranderd. De dorpsgeest bijvoorbeeld was al merkbaar minder. Het was meer: Ieder voor zich en god voor ons allen. Van een nette arbeiderswijk werd 110-Morgen ‘de Beerput van Hillegersberg’ genoemd. Echt, we voelden ons soms het klootjesvolk dat met de nek werd aangekeken. Maar het was ook vertrouwd, ik zag nog veel bekende gezichten. Bart van Leenen bijvoorbeeld, de huisarts, die kende ik nog met een schooltas op zijn rug. Ik kon al snel mijn draai weer vinden. Van nature ben ik gemakkelijk in de omgang en ach het is maar net met wie je omgaat.

Ik ben tien jaar actief geweest bij de bewonersvereniging, was zo’n beetje Jans rechterhand bij het organiseren van festiviteiten. Nu werk ik al weer vijf jaar op de belbus. Inmiddels ben ik 72 en doe ik het rustig aan. Ik geniet van het groen in de wijk en ga – net als in mijn jeugd – nog graag vissen in het park. Nu samen met mijn kleinzoon. Het geeft hem lol en een beetje rust. Daar geniet ik van.”

Peter Hooghuis (Rotterdam, 1947)

Interview op vrijdag 6 september 2019, tijdens wijkfeest op het Minervaplein

Peter

“De dorpsgeest was na onze terugkeer in 1994 merkbaar minder. Het was meer: Ieder voor zich en god voor ons allen. Maar het was ook vertrouwd, ik zag nog veel bekende gezichten.”

“Na mijn scheiding stond ik op straat. Dat is nu bijna dertig jaar geleden. Uiteindelijk kon ik een piepklein huisje krijgen aan de Minervalaan. In de slaapkamer kon nét een tweepersoonsbed staan. Het waren seniorenwoningen, met mijn 58 jaar was ik er de jongste. Het was klein, maar ik had het er prima naar m’n zin. Na de sloop verhuisde ik naar de Cliostraat en daar woon ik nu nog steeds.

Tuinieren is mijn grote hobby. Mensen staan vaak stil bij mijn tuin, de mooiste van de straat vinden ze. Ik heb er veel plezier in en het levert soms een leuk praatje op. Contact maak je uiteindelijk zelf. Het wonen is hier oké, met mijn burens heb ik goed contact. Een buurman verderop heeft het AD en die wisselen we uit. Verder zijn de mensen tegenwoordig erg op zichzelf. Maar een rustige straat is het niet, bijna elke dag rijdt hier wel een politiewagen. Dan voor het een, dan voor het ander. Geluidsoverlast, drankgebruik, dat soort dingen. De wijkagent, die zou ik hier dan juist vaker willen zien. Ik vraag me af hoe goed hij de bewoners kent.

Ik kom uit een dorp in West-Friesland en heb mijn hele leven als slager gewerkt. Tijdens een Rijnreis ontmoette ik een Rotterdamse vrouw. We trouwden en gingen in Blijdorp wonen. Ik ben altijd gek geweest op honden, na mijn pensioen laat ik honden uit van andere mensen. Zo is Molly bij mij terecht gekomen. De eigenaresse had er geen tijd meer voor. Ze is nu tweeëneenhalf jaar bij me en het is alsof ik m’n eigen hond weer terug heb.”

Daniël Menkveld (Zuid-Scharwoude, 1933)

Interview op vrijdag 6 september 2019, tijdens wijkfeest op het Minervaplein

“Tuinieren is mijn grote hobby. Mensen staan vaak stil bij mijn tuin, de mooiste van de straat vinden ze. Ik heb er veel plezier in en het levert soms een leuk praatje op. Contact maak je uiteindelijk zelf.”

“Het wijkfeest vind ik heel geslaagd, ik zie veel bekende gezichten, maar ook bewoners die ik niet ken. Voor het plein zou het goed zijn als er meer activiteiten worden georganiseerd, misschien in samenwerking met Dock. Het kan dan nog meer een ontmoetingsplek worden.”

Ellen van den Heuvel, consulent wonen
Vrijdag 6 september 2019, tijdens het wijkfeest

Op de foto van links naar rechts: Sylvia Hogervorst, Margot Itter, Tanja Rila, Evert Remmerswaal en Ellen van den Heuvel

Haaroun

“Mijn moeder wil misschien verhuizen. Ik niet. Ik wil niet naar een andere school. Ik heb acht vriendjes. We spelen buiten of met de knikkerbaan. Of we bouwen huizen. Na de vakantie ga ik naar groep 3.”

Darifa: “Haaroun vindt het soms saai hier. Ik hou van de rust. We komen uit Breda. Vijf jaar geleden zijn we naar Rotterdam verhuisd. Dat was voor het werk van mijn man. Ik ken hier nog een paar Marokkaanse vrouwen. En ik ga elke week naar het Huis van de Wijk voor Nederlandse les. Ik vind de wijk fijn, alles is dichtbij. Door omstandigheden zou ik toch willen verhuizen. Dat is jammer.”

Haaroun Saadouni (Breda, 2013)

Ontmoeting op het Minervaplein, op woensdag 21 augustus 2019

Net zoals de Grieken, geloofden de Romeinen in eigen beschermgoden, iedere god was verantwoordelijk voor bepaalde aspecten van het leven. Ze stelden hun goden voor als mooie, machtige en onsterfelijke mensen.

Minerva, dochter van Jupiter, was de godin van wijsheid en wetenschap die heerste over de handel en nijverheid van Rome. De godin beschermde ook schrijvers, dokters, onderwijzers en handwerklieden. Ieder jaar werd van 19 tot 23 maart het feest van Minerva gevierd. Leraren kregen dan hun jaarsalaris!

De straten in de wijk 110-Morgen zijn vernoemd naar Griekse en Romeinse goden en helden. Dat verklaart de naam Ajaxstraat.

Jan Pierweijer: “Ken je het verhaal van de taxichauffeur die weigerde de Ajaxstraat in te rijden? In heel Nederland zijn slechts twee straten die zo heten, in Hengelo en in Rotterdam. Zijn werkweigering kostte de taxichauffeur overigens wel zijn baan.”

**BUURT- & SPEELTUIN-
VERENIGING**

“Op een zondag ging ik hier wat drinken en ik ben niet meer weggegaan. Zo is het ongeveer gegaan. Het is hier veel meer dan een speeltuin. Gelijk vanaf de opening in 1964 waren er altijd betrokken vrijwilligers. Sjaan en Klaas Raymakers hebben het helemaal opgebouwd en in 1976 richtten zij een speeltuinvereniging op. Tot op de dag van vandaag organiseren we activiteiten voor kinderen, verjaardagsfeestjes en klaverjasavonden voor volwassenen. Mensen komen voor een praatje, de kinderen kunnen hier spelen. Eigenlijk een eenvoudig concept, maar het werkt.

In 1998 ben ik gestart achter de bar en doe ik, gewoon, de dingen die nodig zijn. Later werd ik coördinator, ik weet niet eens meer precies vanaf wanneer. Ik maak de roosters, de agenda en doe de inkoop. Henk en ik zijn al jaren de twee vaste gezichten. Ik woon vlak bij en kom ook langs als ik eigenlijk vrij ben. Het is een fijne plek waar ik mij graag voor inzet. Het leukste aan mijn werk? Kinderen kunnen hier gewoon kind zijn.”

Elly van Dongen (Rotterdam, 1963)

Ontmoeting in de speeltuin op dinsdag 4 juni 2019

“Toen het onderhouden van de moestuin me te zwaar werd, ben ik bij de speeltuinvereniging terecht gekomen. Je moet bezig blijven, het houdt je jong. Ik ben hier vier dagen in de week. Scholen uit heel Rotterdam weten onze speeltuin te vinden. Het is hier altijd levendig. Regels en duidelijkheid zijn dan wel belangrijk, anders wordt het een rommel. Maar vooral zijn de kinderen dankbaar en eerlijk.

Ik ben geboren in het Oude Noorden, maar met negen kinderen werd het huis daar te klein en in 1957 verhuisden mijn ouders met het gezin naar 110-Morgen. Op mijn achttiende begon ik met werken, bij Wilton Feijenoord, en op mijn tweeënzestigste ging ik met de VUT. Mijn vrouw Ria woonde met haar ouders in de Agamemnonstraat, in dat huis wonen wij nu nog steeds. Er was een moment dat we het voor 37.000 gulden konden kopen. We durfden het niet aan. Je kiest voor zekerheid hè, niet voor schuld.”

Henk van Britsem (Rotterdam, 1941)
Ontmoeting in de speeltuin op dinsdag 4 juni 2019

“Ik ben geboren en getogen op Zuid, trouwde in 1971 en ging wonen in het Oude Noorden. In 1974 verhuisden we naar 110-Morgen. Vooral voor de ruimte, de rust en het groen. Onze kinderen hebben hier een heerlijke jeugd gehad. De speeltuin was er al, op een andere locatie, net iets verderop in de straat. Niet veel meer dan een grasveld, een zandbak en een paar schommels, maar ze vonden het er heerlijk. Door de jaren heen kwamen er meer speeltoestellen en een clubgebouw en werden er steeds meer activiteiten georganiseerd. Ook mensen zonder kinderen komen hier, gewoon voor de gezelligheid en om andere buurtbewoners te ontmoeten.

In 2018 is de speeltuin helemaal vernieuwd en gemoderniseerd. Vaste bezoekers en vooral de kinderen mochten meebeslissen over de invulling. Dinsdag is het opa-en-oma-dag en de speeltuin is negen van de tien keer vaste prik. We hebben een abonnement. Na de zomervakantie gaat Resa naar school en begint er weer een nieuwe fase. Maar ik weet zeker dat de speeltuin voorlopig een favoriet uitje blijft.”

Sonja Batist (Rotterdam, 1952)

Ontmoeting in de speeltuin met kleindochter Resa, op dinsdag 4 juni 2019

Skye

“De grote kinderen zijn nu weg. Ik kan overal spelen. En straks gaan we ijs eten!”

Ibrahim: “Mijn vriendin, de moeder van Skye, is geboren en opgegroeid in 110-Morgen. Toen ze zwanger was van onze dochter, kozen we ervoor haar ook in deze wijk te laten opgroeien. Het is hier relaxt, oma woont een paar straten verderop en de hele familie is kind aan huis in de speeltuin. We hebben een abonnement. Skye vindt andere kinderen leuk, maar ook in haar eentje kan ze zich hier goed vermaken.” Lachend: “En ja, ze is bezeten van ijs. Hoe ík de wijk vind? Voor mij is het te rustig, eerlijk gezegd vind ik het hier vrij saai. Alsof je niet in Rotterdam bent. Maar voor Skye is het prima.”

Skye Koedam (Rotterdam, 2016)
Ontmoeting in de speeltuin met haar ouders, op dinsdag 4 juni 2019

Lois

“Mijn oma woont hier al haar hele leven. Ik heb een stoere oma, samen met mijn opa had ze een snackbar in de wijk. Ik woon nu vier jaar in 110-Morgen en vind het vooral een rustige en ook een beetje ouderwetse wijk. Mijn moeder is hier geboren, maar heeft ook op heel veel andere plekken gewoond. Mijn oma is hier altijd gebleven. Het is een beetje alsof het hier niet verandert. Ik woon vlakbij school, dat is wel fijn. En de speeltuin is de plek waar iedereen die ik ken samenkomt. Met mijn vriendinnen ga ik ook vaak naar dit skateparkje.

Ik zit op het Melanchton en wil later iets in het toerisme gaan doen. Ik ga zeker verder studeren en de wereld ontdekken. Ik begrijp niet goed hoe mensen altijd op dezelfde plek kunnen wonen. Er is nog zoveel meer!”

Lois Swainsbury (Rotterdam, 2002)
Ontmoeting in het skatepark achter de Orionstraat, op dinsdag 4 juni 2019

“Ik weet nog precies hoe ons huis aan het Tritonpad er uit zag. Met vier slaapkamers, een balkon, een voor- en een achtertuin. Alles was mooi. Wat een rijkdom! Ik weet nog goed hoe ik mij afvroeg hoe mijn vader dat kon betalen. We kwamen uit Crooswijk, van een bovenwoning en nu kregen mijn twee broers, mijn zus en ik een eigen slaapkamer. Een vriendin van mijn ouders woonde ook in de wijk, later begreep ik dat zij een goed woordje voor ons had gedaan.

Vanaf ons huis liepen we in vijf minuten naar school, de Wijde Blick. Alle kinderen uit de wijk zaten hier. Na schooltijd speelden we op het plein of gingen we naar de speeltuin. De vereniging bestond toen al. Op zondag kwamen buurtbewoners voor een praatje en een borreltje, met of zonder kind. Er was een prettige saamhorigheid. Mijn moeder werkte in die tijd in de groentewinkel van Van der Kamp, dat waren zulke lieve mensen. Ik heb er zelf ook een paar jaar gewerkt. Op hetzelfde rijtje zat de Co-op en nog een andere groenteman, maar ze zagen elkaar nooit als concurrenten, er was onderling een goede verstandhouding. Het was een leuke en gezellige tijd.

“Mijn moeder werkte in die tijd in de groentewinkel van Van der Kamp, dat waren zulke lieve mensen. Ik heb er zelf ook een paar jaar gewerkt. Tussen de winkeliers was onderling een goede verstandhouding.”

Eén jaar zijn mijn man en ik weg geweest, we verhuisden naar de stad. Toen we hoorden over de bouw van luxe appartementen aan de rand van de wijk, waren we snel verkocht. Nu wonen we al weer bijna tien jaar in de Theseusstraat en kijken we vanaf de bovenste verdieping op de speeltuin. Het is hier zo vertrouwd. We gaan echt nooit meer weg.”

Stien Morees (Rotterdam, 1949)

Interview op vrijdag 6 september 2019, tijdens wijkfeest op het Minervaplein

**GERRIT
SPRONKERSFLAT**

“Op de kaartclub ontmoette ik Thea, Truus en Riet, met hen heb ik een hechte vriendschap opgebouwd. Omdat we dicht bij elkaar wonen kunnen we er echt voor elkaar zijn.”

“In 1983 zijn mijn man en ik naar ‘de polder’ verhuisd. Ja, onder de oudere bewoners wordt de wijk nog steeds zo genoemd. Tot halverwege de jaren vijftig was het natuurlijk ook nog een en al polder hier, in 1957 werden de eerste huizen opgeleverd. We woonden in Rotterdam Noord en kwamen in aanmerking voor een huis in de Achillesstraat. Onze zoon was toen vijftien. Ook hij had het hier gelijk naar z’n zin.

Het is een vriendelijke wijk. Het is groen, rustig en alles is op loopafstand. En net een dorp, iedereen groet en kent elkaar. Iemand van buiten de wijk valt direct op. Nadat mijn man overleed ben ik in 1995 in de Minoshoek gaan wonen. Op de kaartclub ontmoette ik Thea, Truus en Riet, met hen heb ik een hechte vriendschap opgebouwd. Omdat we dicht bij elkaar wonen kunnen we er echt voor elkaar zijn.

Na mijn pensioen als telefoniste op de Hogeschool Rotterdam, wilde ik graag actief blijven en werkte jaren als vrijwilliger. Zo was ik ook een tijdje wijkscouw, in tweetallen gingen we de wijk in om een oogje in het zeil te houden. De laatste jaren zie ik helaas meer vuil op straat. Ik erger mij er aan, maar probeer het los te laten. Samen met de kinderen, klein- en achterkleinkinderen van mijn tweede man hebben we een groot gezin.” Lachend: “Daar hebben we onze handen vol aan. Ook maken we elke dag een wandeling, met de honden. Weer of geen weer, wij gaan lopen. En elke dag een andere route.”

Bep van der Veer (Rotterdam, 1939)

Interview op donderdag 20 juni 2019, in het atrium van de Gerrit Spronkersflat

Bep

“Ik kom uit Rotterdam Noord. Mijn man en ik woonden met onze oudste zoon in een tweekamerwoning in het Oude Noorden. In 1957 werden de eerste huizen opgeleverd in 110-Morgen waar wij een 4-kamerwoning konden huren in de Ajaxstraat. Wat ik mij van die tijd herinner? Het krioelde er van de kinderen, veel jonge gezinnen trokken hier naar toe. Een kleine gemeenschap en een gemoedelijke sfeer. Maar, er werd ook op elkaar gelet. Kreeg Jantje een nieuwe step, dan kwam er ook een nieuwe step voor Pietje twee huizen verderop. Het waren andere tijden hè.

Toen onze kinderen gingen studeren, ben ik actief geworden als vrijwilliger in de wijk. We woonden inmiddels aan de Argonautenweg en ik werd lid van de commissie van het huurdersplatform. Nu woon ik al weer twintig jaar in de Minoshoek - hier was ik vijf jaar vrijwilliger in het Herinneringsmuseum. Vooral rondleidingen vond ik erg leuk om te doen.

Ah, daar is Sandra, zij werkt hier al jaren. Zo’n fijne meid. Ze vecht voor ons. Tot voor kort konden we elke week met een paar bewoners koken in de gemeenschappelijke keuken. Opeens kon dat niet meer. Sandra heeft ervoor gezorgd dat we nu alsnog een keer per maand met elkaar kunnen koken. Wie zin heeft meldt zich aan, we bedenken wat we willen eten, maken een boodschappenlijst en Sandra zorgt dat alles er is. En dan gaan we met elkaar de aardappels schillen, groente wassen, alles voorbereiden en samen eten. Zo fijn is dat.”

Jo Legerstee (Rotterdam, 1928)

Interview op donderdag 20 juni 2019, in het atrium van de Gerrit Spronkersflat

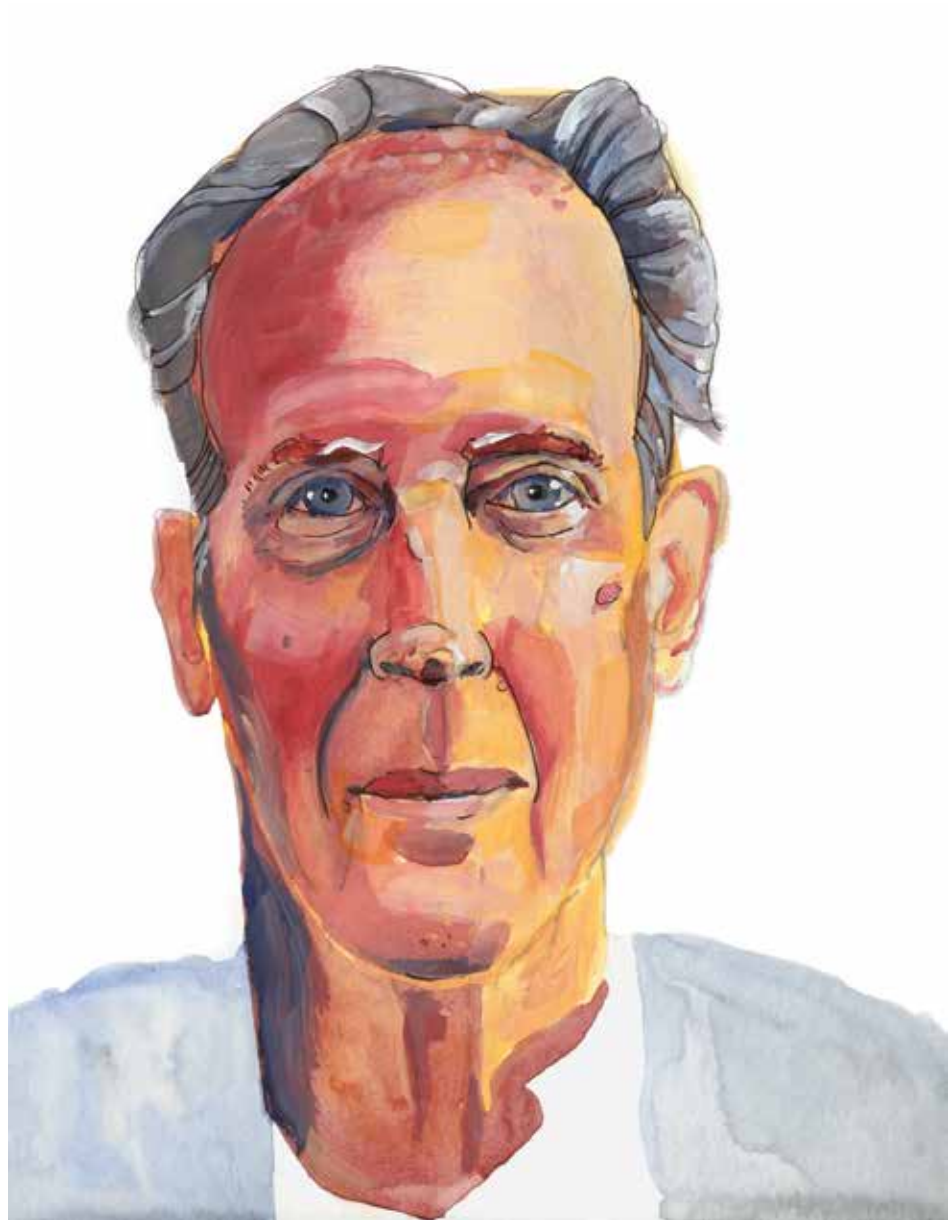
“De wijk was een kleine gemeenschap met een gemoedelijke sfeer. Maar, er werd ook op elkaar gelet. Kreeg Jantje een nieuwe step, dan kwam er ook een nieuwe step voor Pietje twee huizen verderop.”

Binnentuin Gerrit Spronkersflat, 2019

Bewoner Wim Witvliet: “Dit complex is een voorbeeld voor seniorenhuisvesting en ouderenzorg. Dat zie je in de foto ook terug in de mooie binnentuin. Regelmatig komen groepen Japanners kijken hoe de voorzieningen voor senioren hier zijn geregeld.”

“Mijn vader had een schoenenfabriek in Waalwijk, de liefde voor het vak heb ik van huis uit meegekregen. In 1965 zijn mijn vrouw en ik naar Rotterdam verhuisd, ik werd bedrijfsleider bij Dungelmann, een grote schoenenzaak - toen nog op de Hoogstraat. We woonden in de Alexanderpolder. Mijn vrouw overleed in 1995, om onder de mensen te blijven werd ik na mijn pensioen lid van een bridgeclub. Zo kwam ik op woensdagmiddagen ook hier in de Gerrit Spronkersflat. Toen zag ik al dat het hier goed wonen is.

In 2013 kwam er een woning vrij in de Minoshoek, een prachtplek op de vijfde etage met aan beide kanten twee grote ramen, ik kijk uit op Delft. Hoe mijn dagen er uit zien? Ik hou van voetbal en hockey, ga nog steeds elke week bridgen en gelukkig komen mijn kinderen en kleinkinderen ook regelmatig langs. Eten doe ik vooral beneden in het restaurant, ik hou van de gezelligheid en maak graag contact met anderen.

‘Zorg dat je er verzorgd uit ziet’, zei mijn vader altijd. Een raad die ik mijn leven lang heb opgevolgd. Natuurlijk gaat het om wie je bent en wat je doet, toch heb ik nu speciaal een mooi jasje aangetrokken.” Glimlachend: “En het valt u op. Weet u trouwens dat men dit het beste seniorenhuis van Rotterdam noemt? Ik denk dat het waar is. Zeker qua prijs en kwaliteit, je hebt hier alles. En de medewerkers en vrijwilligers zijn goud waard!”

Jos de Kort (Waalwijk, 1935)

Interview op donderdag 20 juni 2019, in het atrium van de Gerrit Spronkersflat

Jos

“Om onder de mensen te blijven werd ik na mijn pensioen lid van een bridgeclub. Zo kwam ik op woensdagmiddagen ook hier in de Gerrit Spronkersflat. Toen zag ik al dat het hier goed wonen is.”

“Nieuwe bewoners heten we welkom met een bloemetje en we behartigen de belangen van de bewoners. Het contact met Onze Woning, eigenaar van de appartementen, verloopt goed. Tijdens het tweemaandelijks overleg wordt er echt naar ons geluisterd én actie ondernomen.”

“Mijn man woonde al in de Gerrit Spronkersflat. De 55+ woningen werden destijds voor een deel aangeboden in de Woonkrant. Zelf woonde ik in Rotterdam Kralingen. Met het oog op eventuele zorgbehoeften in de toekomst, kozen we in 2001 voor zijn woning. Ik heb er geen moment spijt van gehad. Het is een heerlijke plek. Rustig, veel bomen en alles bij de hand. Ik fiets overal zo naar toe.

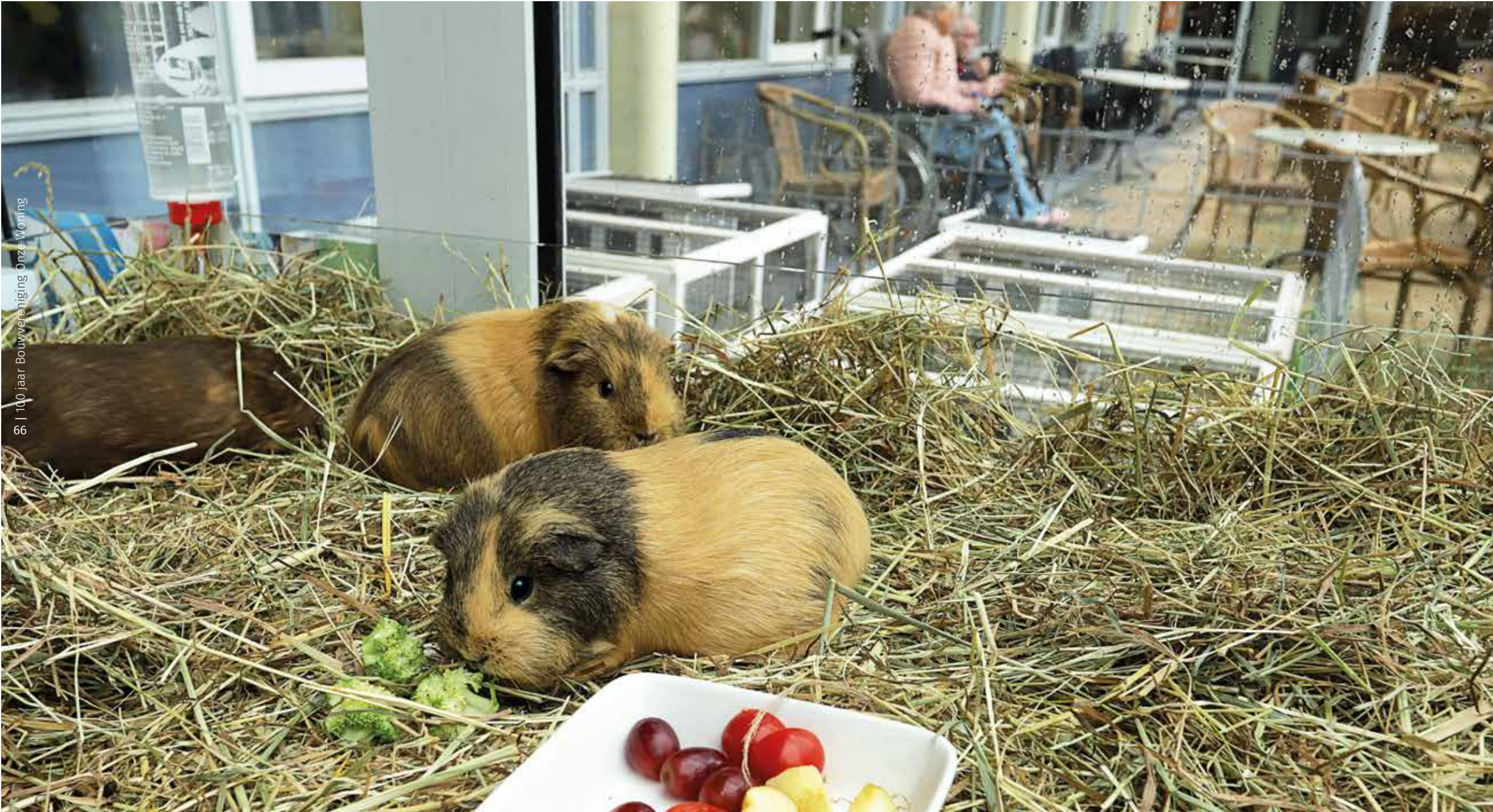
Al snel werd ik gevraagd voor de bewonerscommissie, eerst als secretaris en nu al weer een jaar of zes als voorzitter. We heten nieuwe bewoners welkom met een bloemetje en behartigen de belangen van de bewoners. Het contact met Onze Woning, eigenaar van de appartementen, verloopt goed. Tijdens het tweemaandelijks overleg wordt er echt naar ons geluisterd én actie ondernomen. Zo is de verouderde ingang opgeknapt, zijn de liften vernieuwd en zijn vorig jaar de woningen op de vijfde etage aan de westkant voorzien van een zonwering. Het was daar bloedheet in de zomer.

Wat ik leuk vind aan mijn werk voor de commissie? Weet u, mensen zeggen tegenwoordig zo gemakkelijk ‘nee’, vaak omdat ze het ‘druk’ hebben. Maar dat vind ik echt een dooddouner. Mijn dagen zijn ook goed gevuld, maar ik heb besloten er tijd voor vrij te maken. Ik woon hier en wil het voor mijzelf en de andere bewoners zo prettig en gezellig mogelijk houden. Mijn motto is: als je er toe in staat bent, doe dan iets. Doe iets dat alleen eigenbelang overstijgt.”

Nel Verkuil (Lekkerkerk, 1936)

Interview op donderdag 20 juni 2019, in het atrium van de Gerrit Spronkersflat

“De dierenweide was een initiatief van voormalig directeur Becker. De bewoners vonden het prachtig, maar ook mensen uit de wijk kwamen vaak langs. Twee jaar geleden zijn de dieren helaas wegbezuinigd. Ik ben blij dat we de konijnen en de cavia’s konden houden. Ook voor mijzelf, ik neem elke dag wat vers fruit voor ze mee.”

Pauline van Wageningen, hoofd activiteitenbegeleiding
Ontmoeting in de Gerrit Spronkersflat, vrijdag 11 oktober 2019

“Tot de geboorte van ons tweede kind woonden we in bij mijn schoonouders. Dat was toen zo, er waren weinig betaalbare woningen in die tijd. Als technisch hoofdamtenaar bij het Gemeentelijk Energiebedrijf konden we uiteindelijk een huis huren in de Provenierswijk, daar woonde veel overheidspersoneel. Net als Jo Legerstee en haar gezin verhuisden we in 1957 naar 110-Morgen. We woonden destijds tegenover elkaar en nu zijn we burens in de Minoshoek.

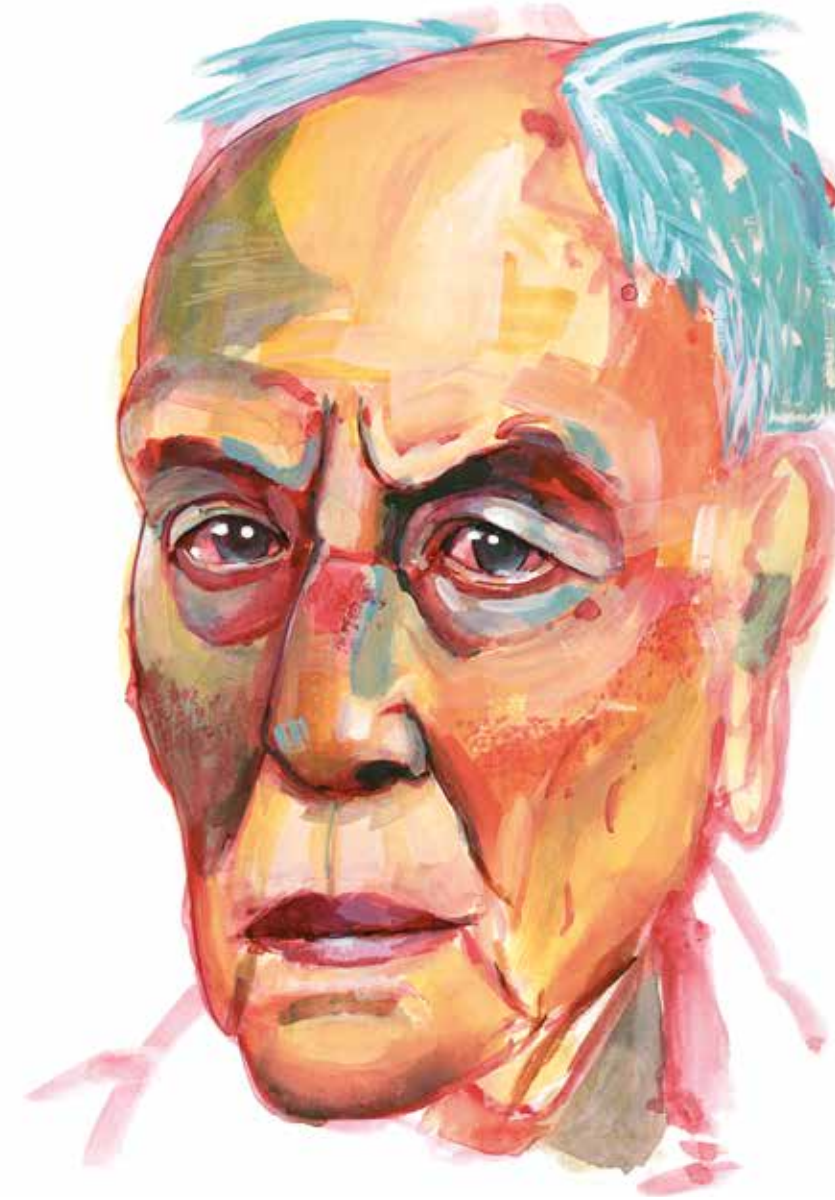
Het was een startende wijk waar ik vanaf het begin grote betrokkenheid bij voelde. Al tijdens een van de eerste vergaderingen die ik bijwoonde opperde ik: ‘Is het niet zinvol om een speeltuin te bouwen met al die kinderen hier?’ Dat vond men een goed idee. Samen met anderen maakten we een plan voor de invulling en in 1964 werd de speeltuin aan de Minosstraat geopend door toenmalig burgemeester Thomassen. Ook organiseerde ik tien jaar lang de kinderspelen tijdens Koninginnedag. Met een hindernisbaan, zaklopen en koekhappen als vaste onderdelen.

Naast mijn werk waren sport en het organiseren van activiteiten voor de jeugd belangrijke drijfveren in mijn leven. Zo ben ik al 75 jaar lid van atletiekvereniging PAC en stond ik aan de wieg van de eerste Rotterdam Marathon in 1981. Sport en spel vind ik heel belangrijk én het bewaren van de geschiedenis, van dingen die niet vergeten mogen worden. Door de jaren heen heb ik veel verzameld, ook over de wijk. Mijn betrokkenheid blijft. Ik sla geen bewonersvergadering over!”

Wim Witvliet (Rotterdam, 1920)

Interview op donderdag 20 juni 2019, in het atrium van de Gerrit Spronkersflat

“Met al die kinderen in de wijk opperde ik om een speeltuin te bouwen. Dat vond men een goed idee. Samen met anderen maakten we een plan voor de invulling en in 1964 werd de speeltuin geopend. Jaren later werd een speeltuinvereniging opgericht en die is nog steeds actief.”

Sandra en Leny

“Vers van school ben ik hier op 1 juni 1985 begonnen als activiteitenbegeleider. Ik zat op De Roerdomp in Rotterdam Zuid, het was toen één van de in totaal zes mbo/AB-opleidingen in Nederland. Ik vind werken met ouderen het mooiste dat er is. Ze hebben veel levenservaring en als je bereid bent iets van jezelf te geven krijg je zoveel mooie verhalen terug.

Het was mijn eerste sollicitatiebrief – die mijn vader trouwens had geschreven – en ik werd gelijk aangenomen. Door de jaren heen heb ik van alles gedaan op verschillende afdelingen. Toch is dit wat ik het liefst doe, een

handwerkgroep begeleiden, een speurtocht door de wijk organiseren, een Surinaamse avond voorbereiden en laatst waren we uitgenodigd voor het EK rolstoelbasketbal. Verder maak ik altijd tijd voor een praatje. Zoals nu met Leny. Met haar heb ik veel lol, maar we hebben het ook over serieuze onderwerpen. Meedoen aan activiteiten kan trouwens ook als je hier niet woont. Iedereen is welkom. Het is hier altijd levendig en gezellig.”

Sandra van den Brink (Vlaardingen, 1965)
*Ontmoeting op dinsdag 10 september 2019,
in het atrium in de Gerrit Spronkersflat*

Atrium Gerrit Spronkersflat, 2019

**Lucia,
Leo en Peter**

Peter: “Vandaag was ik eigenlijk niet ingeroosterd, maar kwam gewoon even langs. De sfeer is hier lekker ongedwongen. Oud-directeur Hans Becker heeft het Herinneringsmuseum ontwikkeld, met name voor demente bejaarden. Het is een mooie filosofie die velen aanspreekt. Becker was progressief, dit was het eerste bejaardenhuis waar ouderen hun hond of ander huisdier mochten meenemen. De afspraak is heel simpel, je moet er zelf voor kunnen zorgen. En in elke Humanitas zit een kroeg.”

Lucia: “Een vriendin van mij woonde hier. Ik zong met haar in een koor, The Harmony Singers. Van Becker mochten we gratis repeteren, als tegenprestatie verzorgden wij met Kerst een optreden. Muziek is heerlijk. Ook in het museum lopen mensen gelijk naar de draaitafel, ze herkennen de nummers. Lee Towers trad hier ook elk jaar op, zijn moeder woonde hier en de ouders van Patricia Paay kwamen vaak bridgen.”

Leo: “Ik werk sinds vorig jaar september als vrijwilliger bij Humanitas. Nadat ik zonder werk kwam moest ik mij nuttig maken zoals dat heet. Dit bevalt prima. Ik werk zo’n 20 uur per week als hoofd van de vrijwilligersafdeling en doe allerlei klussen. Ze hebben hier bijzonder mooie dingen. En daarbij is het heel dankbaar werk.”

Lucia de Wit, Leo Vonk en Peter Meershoek

Ontmoeting met drie vrijwilligers op dinsdag 10 september 2019, in het Herinneringsmuseum van Humanitas Akropolis

WINKELS & WERKLOCATIES

Bart

“Mijn vader startte in 1957 als huisarts in 110-Morgen, aan de Junolaan. Mijn ouders woonden boven de praktijk, daar ben ik in 1959 geboren. Ik ging naar kleuterschool Het Slimme Vosje en naar basisschool De Morgenster aan de Argonautenweg. De motorrally's die fietsenmaker Cees van der Welle organiseerde waren spectaculair. Als jongen was ik regelmatig bij hem in de werkplaats te vinden, op zoek naar afgedankte kogeltjes en kogellagers. Een nieuwe fiets koop ik nog steeds bij hém.

In 1987 nam ik de praktijk over van mijn vader en ben nooit meer weggegaan. Ik heb hier kinderen geboren zien worden die nu zelf kinderen krijgen. En nog steeds ontdek ik familiebanden die ik nog niet kende. Als huisarts hoor je meer dan alleen de lichamelijke klachten waar patiënten voor komen. Destijds klaagden bewoners uit de Apollo- en Ajaxflat over de gebreken in hun woning, nu hoor ik patiënten over de schimmel-overlast in de Achillesflat. Of mijn werk is veranderd? De hele gezondheidszorg is veranderd. Mensen hebben een meer claimend gedrag, kunnen tegenwoordig alles zelf opzoeken op internet, zijn veel mondiger.

Een belangrijk onderdeel van mijn werk zijn de huisbezoeken, ik vind, je leert mensen pas echt kennen als je ziet hoe ze thuis zijn. Het meest kenmerkend aan de wijk is de grote verscheidenheid aan sociale klassen en het naar verhouding hoge percentage sociale huurwoningen. Het is een buurtje, we kennen elkaar, we kennen elkaars geschiedenis.

Kijk, in de kast staat een foto van de oude praktijk*. Ik kreeg 'm van een patiënt, vlak voordat het werd gesloopt.” Met een glimlach: “Dit is gewoon mijn wijkje. Ik voel me hier thuis.”

Bart van Leenen (Rotterdam, 1959)

Kennismaking in de huisartsenpraktijk in het Medisch Centrum, woensdag 28 augustus 2019

*zie de fotocollage op pagina 11

“In 2006 ben ik afgestudeerd en in 2008 kon ik de apotheek van mijn vader overnemen. We zaten toen nog aan de Bergse Dorpsstraat maar waren al druk bezig met de verhuizing naar het Minervaplein. Meer ruimte en alle zorg onder één dak, dat was onze belangrijkste motivatie. Gewoon even kunnen binnenlopen bij de huisarts voor een vraag of overleg met de doktersassistenten is niet alleen praktisch, het zorgt letterlijk voor meer persoonlijk contact, begrip en betrokkenheid. Ook de open uitstraling van het Medisch Centrum werkt, klanten stappen gemakkelijk even binnen voor advies.

De klantengroep is nauwelijks veranderd, waar de 110-Morgen-bewoners voorheen heuvel op gingen, gaan de bewoners uit het Molenlaankwartier nu heuvel af. Zelf kende ik deze wijk alleen als startplek voor de avondvierdaagse. Ik ben blij met de nieuwbouw aan het plein, het is met zorg en aandacht tot stand gekomen en nu misschien nog meer het hart van de wijk. Alleen het plein zelf vind ik wat saai en het Apolloveldje, daar zou ook nog iets mee kunnen. Tijdens de brainstorm-sessies in aanloop naar de verhuizing dachten we na over activiteiten rondom gezondheid en ontmoeting. Een klein buurtrestaurant met de nadruk op gezonde gerechten, dat zou een mooie aanvulling zijn.

De combinatie van aandacht voor gezondheid en iets kunnen betekenen voor mensen, dat vind ik het mooiste van dit vak. En het creëren van een open en prettige sfeer binnen het team. De medewerkers hebben tenslotte het contact met de klanten zelf, via hen weet ik wat er speelt.” Lachend: “Het vak zit kennelijk in het bloed, want naast mijn vader was ook mijn opa apotheker.”

Kira van de Graaff (Rotterdam, 1977)

*Interview op donderdag 1 augustus 2019,
in het Medisch Centrum*

“Meer ruimte en alle zorg onder één dak was onze belangrijkste motivatie voor een Medisch Centrum. Gewoon even kunnen binnenlopen bij de huisarts voor een vraag, zorgt voor meer persoonlijk contact, begrip en betrokkenheid.”

“Omdat de politie in Rotterdam na de oorlog dringend mensen nodig had, werd politiepersoneel aangetrokken vanuit het hele land. Een nieuwe woning in deze moderne wijk, diende als lokkertje.”

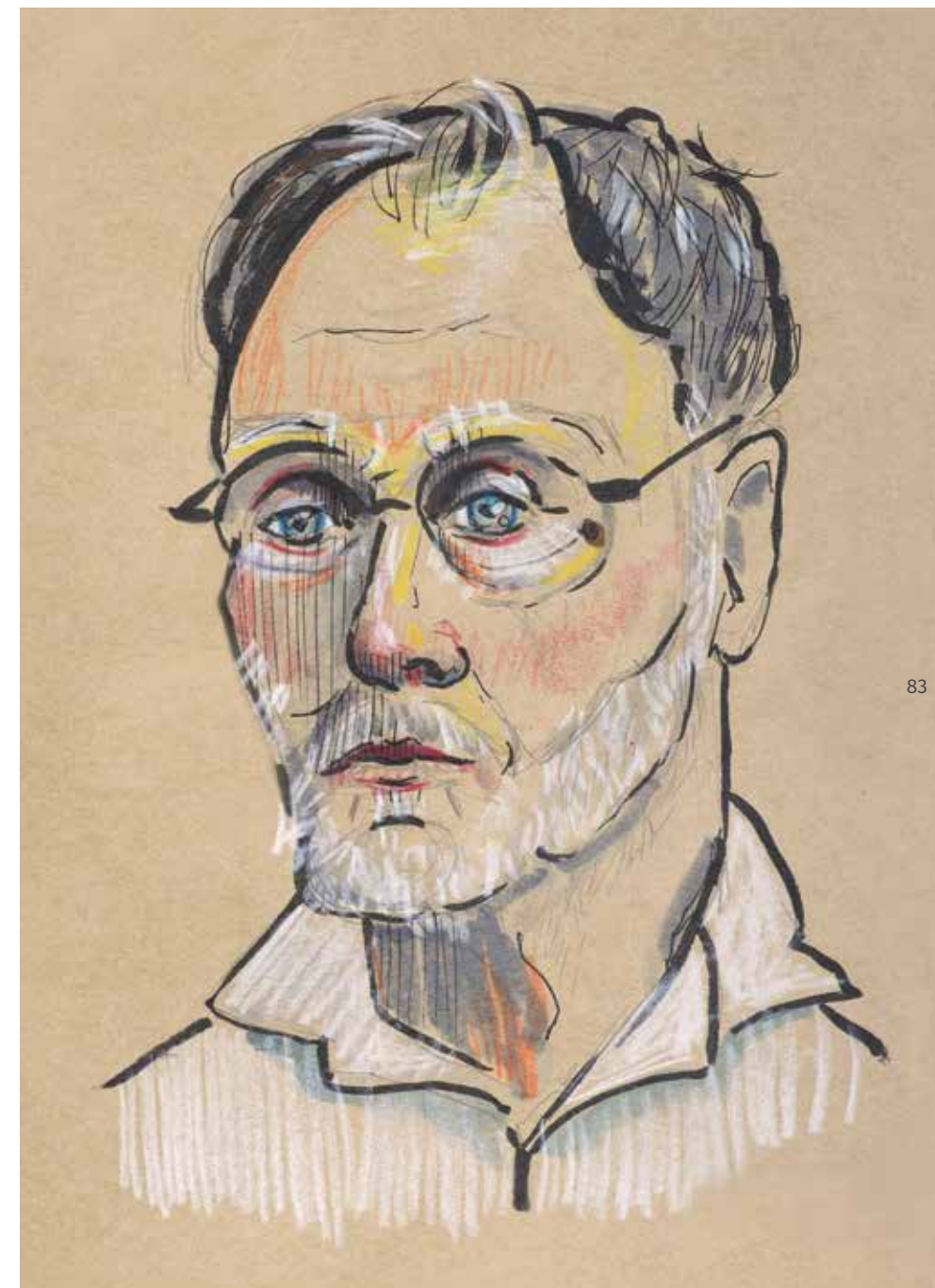
“Mijn vrouw is hier opgegroeid, ze woonde in de Icarusstraat, op nummer 28. Halverwege de jaren zeventig kregen we verkering en kwam ik bij haar thuis. Een kleine eengezinswoning, zonder zolder. Haar vader was politieagent in Groningen. Omdat de politie in Rotterdam na de oorlog dringend mensen nodig had, werd politiepersoneel aangetrokken vanuit het hele land. Een nieuwe woning in deze moderne wijk, diende als lokkertje. Wij zelf kozen in 1979 voor Delft, twee jaar later vestigden we ons op aandringen van dokter Hoogstraten – de huisarts van mijn vrouw – in Hillegersberg met een eigen fysiotherapiepraktijk.

De afgelopen twintig jaar is 110-Morgen enorm opgeknapt. Verouderde flats maakten plaats voor stijlvolle en ruim opgezette nieuwbouw. Een nadrukkelijke wens was de bouw van een Medisch Centrum, met alle zorg onder één dak. Huisarts Spiele – de opvolger van dokter Hoogstraten – vroeg ons daarover mee te denken. Het werd onze nieuwe missie. In 2009 zijn we met veel enthousiasme gestart. Naast apotheek en huisartsenpraktijk hebben hier nu twaalf zelfstandige praktijken, van fysiotherapie tot verloskunde, hun eigen bedrijf. Of de samenwerking werkt? Deels, eerlijk gezegd. De wens om specifieke situaties te bespreken met een collega komt er in de praktijk nauwelijks van. ‘Geen tijd voor,’ wordt al snel gezegd. Toch ben ik nog steeds trots dit centrum met elkaar te hebben gerealiseerd. En wat niet is kan nog komen. Als we meer gebruik maken van de aanwezige kennis, kunnen we een volgende stap maken.

Inmiddels wonen mijn vrouw en ik al weer tien jaar in Hillegersberg, op loopafstand van de praktijk.”

Honza Groh (Voorburg, 1947)

Interview op donderdag 1 augustus 2019, in het Medisch Centrum

“Mijn dochter voldoet aan álle voorwaarden en wil echt alleen in 110-Morgen wonen. Ze is hier geboren en opgegroeid, ze voelt zich hier veilig en thuis.”

“Sorry hoor, maar ik ben bloed-nerveus. Vanavond komt er weer een woning in de wijk online via het DirectKans-zoekmodel. Wie het eerst reageert en voldoet aan de voorwaarden, staat direct bovenaan de lijst. Mijn dochter voldoet aan álle voorwaarden en wil echt alleen in 110-Morgen wonen. Ze is hier geboren en opgegroeid, voelt zich hier veilig en thuis. Vier keer eerder greep ze er naast, nú is zij aan de beurt, vind je niet?”

Hoe ik zelf in de wijk terecht ben gekomen? Ik ben opgegroeid in het Oude Noorden en in 1985 getrouwd. Een collega van mijn man woonde in 110-Morgen. Zo’n rustige groene wijk, dat leek ons ook wel wat. We schreven ons in en ja hoor, we

konden een driekamerflat krijgen in de Ajaxstraat. Maar aan die woning moest zo veel gebeuren, dat hebben we toen niet gedaan. Een half jaar later kwam er een woning beschikbaar aan het Arguspad. Dat was in 1988. We hebben er tien jaar met plezier gewoond, tot mijn man kort na elkaar twee hartinfarcten kreeg en drie hoog niet meer te doen was. Met urgentie kregen we een eengezinswoning aan de Poseidonstraat en daar zijn we nog steeds hartstikke gelukkig.

Op het plein waar nu de snackbar staat, stond jarenlang een buurthuis. Echt een ontmoetingsplek. Toen er een functie vrij kwam, heb ik meteen gebeld. Ik heb er dertien jaar met veel plezier gewerkt. Daar heb ik zo veel mensen leren kennen. Op dit moment werk ik voor Humanitas en doe ik schoonmaakwerk bij de mensen thuis. Wonen, werk en vrije tijd, ik heb hier alles.”

Sylvia van der Stap (Rotterdam, 1965)

Interview op donderdag 1 augustus 2019, in het Medisch Centrum

Narchell

“Zeg maar Nigel [spreek uit: Naidjel], zo noemt iedereen me hier. Waarom moeilijk doen als het makkelijk kan. Ik loop nu tien jaar rond hier in de wijk, heb kinderen zien opgroeien. Het is rustiger op straat nu.

Ik heb een IT-achtergrond, maar qua werk was het niet wat ik verwachtte. Ik ging bij McDonalds aan de slag tot een voetbalmaatje me vertelde dat ze bij M&V schoonmakers zochten. Vijf jaar geleden maakte ik de overstap naar glazenwasser. Mensen hebben een beeld van ons beroep en zeker glazenwassers worden gezien als een apart slag volk. Maar de bewoners kennen me, het contact is goed. En ik ben blij met wat ik doe. Het is hard werken, maar ben de hele dag buiten. De vrijheid bevalt me goed.”

Narchell Elisabeth (Willemstad Curacao, 1985)
*Ontmoeting in de Herastraat, op dinsdag
18 juni 2019*

“Kopje koffie glazenwasser?’ En dan een schaars geklede dame die de deur voor je open doet. Haha, echt, het zijn indianenverhalen. En ik kan het weten, ik doe dit werk al twintig jaar. Nu sinds dit jaar hier ook in de wijk samen met Nigel.

Hangladders, gevelliften, een tuckerpole systeem zoals hier op de foto, hoogwerkers, mij kun je overal voor inzetten. Ik ben allround glazenwasser en werk naast de uren voor M&V ook voor mijzelf. Het is een uitstervend beroep, niet veel mannen willen het meer doen. Het is zwaar, het vergt discipline, je moet veel omzetten op een dag, meters maken. Zelf zou ik niet anders willen. Als je je werk goed doet is er niemand die je achter de broek aanzit. En, glazenwassers onder elkaar vormen een hechte groep.”

Humphrey Janssen (Rotterdam)
*Ontmoeting in de Herastraat, op dinsdag
18 juni 2019*

Humphrey

“Ja, ik heb wel even tijd hoor. Ik ben klaar met mijn werk voor vandaag. Het is mijn vakantiebaantje. We hebben vandaag de trappenhuizen en liften van de Achillesflat schoongemaakt. We werken altijd met z’n tweeën, dat is wel gezellig. Ik vind het leuk om gesprekken te hebben over allerlei onderwerpen, daar leer ik van. We werken van zeven tot vier uur en krijgen per dag onze opdrachten. Dat werk moet aan het einde van de dag gewoon af zijn. Soms zijn we eerder klaar, soms wat later.

Deze wijk komt heel netjes op mij over. En rustig! Te rustig voor mij, ik zou hier niet willen wonen. De eigenaar van het schoonmaakbedrijf is de buurman van mijn vader, zo ben ik aan dit werk gekomen. Het leuke aan deze vakantiebaan is om meer van de stad te zien en andere mensen te spreken. Ik woon zelf in Zevenkamp en doe de opleiding Marketing & Communicatie aan het Zadkine College. Daarna wil ik verder studeren.

Oh, daar is mijn collega, we zouden hier op elkaar wachten. Ik kan met hem meerijden naar huis.”

Levi van Leiden (Rotterdam, 2001)
Interview op donderdag 1 augustus 2019, in het Medisch Centrum

“Vandaag hebben we de trappenhuizen en liften van de Achillesflat schoongemaakt. Het leuke aan deze vakantiebaan is meer van de stad zien en andere mensen spreken.”

90 | 100 jaar Bouwvereniging Onze Woning

Hans

“Het was een weldoordacht plan mijn huis in het Kleiwegkwartier te verkopen. Met het oog op toekomstige zorg, huur ik nu een woning in de Gerrit Spronkersflat. Dat is nu bijna twee jaar geleden, vrijwel direct werd ik gevraagd als voorzitter voor het Huurdersplatform Onze Woning. Door de jaren heen ben ik altijd maatschappelijk actief geweest, van penningmeester bij voetbalverenigingen in Hillegersberg tot verschillende bestuursfuncties.

Kort samengevat behartigt het Huurdersplatform de belangen van de huurders. We bemiddelen bij eventuele problemen, geven advies op het gebied van mogelijke aanpassingen, leefbaar houden van de wijk en organiseren thema-avonden waar huurders echt iets aan hebben. Net als de andere vier leden vind ik het belangrijk mij in te zetten en een rol te kunnen spelen bij ontwikkelingen die ons huurders allemaal aangaan.

Veel tijd en energie hebben we gestoken in het opstellen van een realistisch en sociaal plan voor de huurders van de Orionstraat toen de brandveiligheid niet in orde bleek. Samen met vertegenwoordigers van de bewonerscommissie Orionstraat, Onze Woning en een adviseur van de Woonbond, zijn we tot een plan gekomen waar alle partijen zich in konden vinden. En het is ook heel goed uitgevoerd. Het is fijn te kunnen constateren dat een constructieve, open en eerlijke samenwerking, goede resultaten oplevert voor alle betrokkenen.”

Hans Ulrich (Rotterdam, 1952)
Ontmoeting met de leden van het Huurdersplatvorm op het kantoor van Onze Woning, op dinsdag 24 september 2019

Op de foto van links naar rechts: Carel van Wichen, Saby Pattipeilohy, Hans Ulrich en Mirjam Dangerman. Niet aanwezig: Elly van Dongen.

“Ik ken de wijk al 36 jaar, eerst als leerling van het Caland Lyceum - in de pauze kochten we snoep in de buurtsuper op het hoekje van Juno- en Minervalaan. In 1987 nam ik de kapsalon over van mijn ouders, ik ben de derde generatie in een kappersfamilie. De salon was nog gevestigd aan de Junolaan en alleen voor dames, al snel breidden we uit met een herensalon. Door uitbreiding van het klantenbestand, ook uit omliggende kinderrijke wijken, kwamen we op het idee voor een speelse kinderafdeling met verschillende vervoermiddelen als kappersstoel.

Met de keuze voor sloop en nieuwbouw vijftien jaar geleden, heeft Onze Woning de wijk goed aangepakt en voorkomen dat de wijk achteruit ging. Onze klanten komen vanuit heel Rotterdam en Lansingerland, voor de kindersalon komen ze vanuit de hele regio. Superleuk is het om klanten weer terug te zien die hier als kind kwamen en nu met hun eigen kinderen komen. We werken zonder afspraak dus iedereen kan spontaan binnenlopen. Voor de klanten fijn en voor ons is zo iedere dag een verrassing.”

Sylvia Ebeli (Rotterdam)
Kennismaking in kapsalon Studio R, op woensdag 21 augustus 2019

Op de foto links eigenaresse Sylvia Ebeli, op de voorgrond wordt vaste klant Seph geknipt door Annemieke.

“Het is leuk werk, ik doe het met plezier. Net nog een dame opgehaald bij de supermarkt, ze maakt vaker gebruik van de Belbus en gaf me deze koeken: ‘Ik heb iets lekkers voor jullie meegenomen,’ zei ze. De mensen zijn vriendelijk en dankbaar. De Belbus is een onafhankelijke stichting, we delen onze ruimte, de plek van waaruit we werken, met de Wijkwinkel.

Mijn vader komt oorspronkelijk uit Hillegersberg, zelf woon ik in Schiebroek. Mijn buurman Arie van Kleij werkte destijds op de Belbus en vertelde te willen stoppen als chauffeur, hij zei: ‘Joh Dick, is dat niet iets voor jou?’ Ik was net met pensioen als werktuigbouwkundig tekenaar en in het najaar van 2013 meldde ik me aan.” Lachend: “In een grijs verleden heb ik als taxichauffeur gewerkt, misschien heeft het meegholpen.

Vrijwilligerswerk heb ik eigenlijk altijd gedaan. Zo ben ik jarenlang grensrechter geweest bij het landelijk damesvoetbal. Ook werkte ik als vrijwilliger in het promotieteam en als gastheer bij Historisch Schip De Delft in Delfshaven. Daar ontmoette ik Aad de Jong, hij was beeldsnijder, maakte prachtige beelden uit hout. En bij mijn aanmelding kwam ik hem weer tegen als coördinator bij de Belbus.”

Dick Steenstra (Rotterdam, 1948)

Ontmoeting op het Minervaplein, dinsdag 18 juni 2019

Desirée

“Wat een leuk idee voor een jubileumboek en wat een eer dat ik er ook in mag! Zelf woon ik in Schiebroek, maar ben vaak in 110-Morgen, veel van mijn klanten wonen hier. In 2009 ben ik gestart met een honden-uitlaatservice en sinds een paar jaar geef ik ook gedragsconsulten.

Het valt me altijd op hoeveel honden er zijn hier in de wijk en hoe weinig uitlaatmogelijkheden. Ja voor kleine honden als Chihuahua's zijn er voldoende veldjes, maar Labradors bijvoorbeeld, hebben wel meer ruimte nodig. Het Schiebroekse Park, bij de hockeyvelden, kan. Mijn vaste plek is het Lage en ook het Hoge Bergse Bos. Ik heb een afspraak met de boswachter en de honden mogen los. Ze vinden het er heerlijk. En ik ook! Honden zijn puur en eerlijk.

Ik moet nu echt gaan. Het is zo warm voor de honden. En ze willen terug naar hun bazen.”

Desirée Kempers (Rotterdam, 1980)

Ontmoeting op de Junolaan, dinsdag 18 juni 2019

“Alles wat hier ligt en staat, krijgen we van mensen uit 110-Morgen, Hillegersberg en Schiebroek - en we verkopen het tegen een laag bedrag. Uit bejaardenhuizen komen vaak de duurdere spullen die we ontvangen van nabestaanden na een overlijden. De opbrengst gaat naar goede doelen als Stichting Ambulance Wens. Daarnaast hebben we een gezellige breiclub op maandag en een knutselclub op donderdag.

Tilly: “Sinds 2009 huren mijn man en ik een appartement hier op het plein. 110-Morgen kenden we al, onze dochter woont ook in de wijk. Op dinsdag werk ik altijd samen met Jolanda. We zijn allebei leesfanaat en besteden graag aandacht aan het rangschikken van de boeken die we ontvangen.”

Jolanda: “Het Winkeltje vind ik een heel goed initiatief. ik kom zelf uit de winkelbranche en werk hier nu drie dagen per week. De klanten hier zijn heel divers en vanuit alle culturen. Met vaste bezoekers bouw je al snel een band op, je ontdekt waar ze naar op zoek zijn en wat ze nodig hebben.”

Jolanda Munne (links) en Tilly van der Wal
Ontmoeting in het Winkeltje aan het Minervaplein, dinsdag 18 juni 2019

“Ik ben ambulantly thuisbegeleider bij Laurens Thuiszorg in onder andere de wijk 110-Morgen. Onze cliënten zijn van alle leeftijden, ze wonen zelfstandig maar hebben tijdelijk of structurele ondersteuning nodig. De zorgvraag is heel divers, soms is meer structuur aanbrengen al voldoende, soms gaat het om meer psychiatrische klachten. Er zijn zoveel verschillende oorzaken waarom mensen het niet altijd helemaal zelf redden.

Nieuwe cliënten komen vaak via andere instanties bij ons binnen. Via de huisarts, de wijkagent, maar ook familie of burens trekken wel eens aan de bel als ze zich zorgen maken en zelf niet weten hoe ze hem of haar kunnen helpen. Bemoeizorg, ken je die term? Het is een vorm van sociaal-psychiatrische hulpverlening en richt zich op mensen die in een neerwaartse spiraal terecht zijn gekomen maar zelf geen actie kunnen of willen ondernemen.

Ik vind het trouwens jammer dat het buurthuis hier op het plein weg is. Dat had nou net de laagdrempeligheid die andere initiatieven vaak missen. Zonder afspraak, zonder aan een of andere activiteit te willen meedoen, zomaar even kunnen binnenlopen. Aan zo’n plek is nog steeds veel behoefte. Ik heb wel ideeën hoor!”

Karin van de Bos (Rotterdam)

Ontmoeting op het Minervaplein, dinsdag 18 juni 2019

“Ik ben geboren in Schoonebeek in Drenthe en werkte als bedrijfsleider bij Albert Heijn. De grote stad trok en in 1980 solliciteerde ik op een vergelijkbare functie in Rotterdam. Sinds 1998 woon ik met veel plezier in 110-Morgen, wat mij betreft de mooiste wijk van Rotterdam.

Door een stofwisselingsziekte raakte ik in de ziektewet en werd uiteindelijk afgekeurd. Om wel bezig te blijven deed ik af en toe klusjes voor de bewonersvereniging, sinds 2004 ben ik voorzitter. Ik ervaar de Wijkwinkel als het hart van de wijk, zeker op de locatie waar we nu zitten. De kern van mijn werk? Horen en zien wat er speelt, initiatieven nemen en delegeren.” Lachend: “Al gaat dat laatste me niet zo gemakkelijk af. Werken, of het nou voor een baas, voor je zelf of om vrijwilligerswerk gaat, doe je met je hart, niet puur om geld te verdienen. Zo zie ik het. Ik heb geluk met mijn partner, hij begrijpt mijn passie en helpt naast zijn werk bij het Fotomuseum ook veel mee.

Het mooiste voor mij is het contact met de bewoners en iets voor ze kunnen betekenen. Mede door onze inzet is de bewonersparticipatie heel hoog. Dat is zó belangrijk, het leefbaar maken en houden kunnen we alleen met elkaar bereiken. Naast voorzitter van de bewonersvereniging ben ik actief bij Arcadia, het Huis van de Wijk. In samenwerking met de jongeren hier, organiseren we allerlei activiteiten. Vooral de vrijdagavonden zijn populair, we doen spelletjes als sjoelen, tafeltennis en darten en daarna eten we samen. Jong en oud bij elkaar. Prachtig toch!”

Jan Pierweijer (Schoonebeek, 1956)

Interview op dinsdag 9 juli 2019, in De Wijkwinkel

Jan

“Werken, of het nou voor een baas, voor je zelf of om vrijwilligerswerk gaat, doe je met je hart, niet puur om geld te verdienen. Zo zie ik het.”

“In Leiden en in Rotterdam werkte ik 32 jaar in de gezondheidszorg en nog steeds vind ik verpleegkundige het mooiste beroep dat er is. Je bent nodig, ik denk dat dat het is. Mijn huwelijk bracht mij in 1982 naar Rotterdam, ik startte met allerlei vrijwilligerswerk en nadat we in 2000 naar Hillegersberg verhuisden werd ik al snel bestuurslid bij de bewonersorganisatie.

Voor en door bewoners, zo is onze organisatie het best samen te vatten. We zijn er voor bewoners die het nodig hebben. Ons team bestaat uit vijf bestuursleden, we werken vanuit een zelfde doelstelling en kijken naar ieders kwaliteiten en voorkeuren. Zo richten mijn werkzaamheden zich vooral op de buitenruimte. Ken je de *broken-window-theory*? De theorie stelt dat een gebouw met een gebroken raam of een vervuilde omgeving, eerder vandalisme aantrekt. Bewezen is dat het onderhouden en schoonhouden van een stedelijke omgeving helpt bij het voorkomen van kleine criminaliteit. Ik hoorde erover in 2001 in Chicago tijdens een werkbezoek van mijn man en heb die theorie ook hier geïntroduceerd. Door regelmatig zelf door de wijk te lopen, zien we waar een lantaarn kapot is, vuilnis zich ophoopt en kunnen we gelijk actie ondernemen.

We helpen mensen met hun vraag. Maar in plaats van ‘Oh, dat gaan we uitzoeken,’ verwijzen we tegenwoordig vaker door naar waar men zelf de oplossing kan vinden. De mooiste plek in de wijk? Het Minervaplein. In de aanloop naar de herstructurering hebben we goed geluisterd naar de behoeften en rondgekeken in andere steden. Een bloemenstalletje is helaas niet meer gelukt, maar verder ben ik heel blij met het resultaat. Het is het hart van de wijk en zo wordt het ook gebruikt.”

Louise van der Ham (Leiden, 1950)

Interview op dinsdag 9 juli 2019, in De Wijkwinkel

“Tot en met 2015 organiseerden we elk jaar een wijkfeest. Dat was fantastisch om te doen, de bewoners keken er echt naar uit. Gingen er speciaal voor naar de kapper.”

“Niet naar iemands portemonnee kijken, dat is mijn mening en daar handel ik ook naar. In mensen die op basis van inkomen denken dat ze voorrang hebben, steek ik geen energie.”

“Mensen helpen die dat nodig hebben, dat is de belangrijkste drijfveer voor mijn werk hier. Van een luisterend oor tijdens de koffie-ochtenden, helpen bij het invullen van belastingformulieren tot het opstellen van een brandbrief naar de gemeenteraad – zoals laatst na de onrust bij bewoners van Arcadia over de afvalstoffenheffing. Een van mijn taken is ook de communicatie rondom de uitvoering van de A16, de nieuwe snelweg tussen de A13 bij Rotterdam Airport en de A20. Vanuit de bewonersorganisatie hebben we heel actief onze inspraakmogelijkheden benut om dit nieuwe traject zo goed mogelijk in te passen. Er is veel argwaan ten opzichte van de overheid. Terecht en onterecht. Ik vind het belangrijk om namens de bewoners vinger aan de pols te houden en ze te informeren. Naar elkaar luisteren, samenwerken en communiceren is belangrijk voor alle betrokkenen.

Van huis uit heb ik meegekregen het beste uit jezelf te halen, maar wel met haalbare doelen en met plezier in wat je doet. Na mijn studie biologie in Leiden werkte ik jarenlang in de farmaceutische industrie. Voor het werk van mijn man – hij is reumatoloog – verhuisden we in 1995 naar Rotterdam, sinds 2005 wonen we in 110-Morgen. Na de geboorte van ons derde kind stopte ik met werken in dienstverband, ging freelancen en maakte me nuttig met vrijwilligerswerk. Via ons straatbestuur – met voorzitters van verenigingen van eigenaren – kwam ik terecht bij de bewonersorganisatie.

Voor mij is vrijwilligerswerk iets vanzelfsprekends. Ik heb de mogelijkheid, daar ben ik mij bewust van, tegelijkertijd wil ik mijn capaciteiten benutten en inzetten voor mensen die het minder goed hebben getroffen. We zijn een leuke en hechte club, we kunnen lezen en schrijven met elkaar. Ja, daar zijn ze in de stad wel eens jaloers op.”

Sandra van der Lubbe (Den Haag, 1960)

Interview op dinsdag 9 juli 2019, in De Wijkwinkel

“Ik ben de oudste van drie jongens, een slagerszoon. Maar al jong wist ik dat ik geen slager zou worden, motoren zijn altijd mijn lust en mijn leven geweest. We woonden in Oud-Terbregge, Leen Hoppezak, een kennis van mijn ouders, had daar een garage en in 1957 opende hij een winkel in fietsen en motoren aan de Minervalaan. Direct na de mulo ben ik bij Leen gaan werken. Mijn ouders vonden het best, ‘als je je geld maar verdient,’ zeiden ze. Leen werd mijn eerste en enige baas. En mijn schoonvader. In 1965 kon ik de winkel overnemen. Mijn vrouw en ik betrokken de woning boven de winkel.

Eind jaren zestig was mijn schoonvader een aantal jaren voorzitter van Onze Woning. Hij vertelde wel eens over de huisbezoeken waarbij hij controleerde of de bewoners wel capabel waren om te huren en proper en netjes. Het was in die tijd een luxe om in 110-Morgen te wonen. Dat is nu helaas wel anders.

Ik kan natuurlijk niet in iemands portemonnee kijken, maar het lijkt wel alsof mensen tegenwoordig minder goed voor hun huis zorgen.

In 2008 werden de huizen en winkels aan de Minervalaan gesloopt. Op de hoek van de Apollostraat konden we een tijdelijke locatie huren. Onze Woning heeft daar erg haar best voor gedaan. Ook voor deze nieuwe plek aan de Cliostraat. Mijn zoon doet nu het meeste werk, hij heeft zich toegelegd op scooters en elektrische fietsen. Zelf ben ik hier nog steeds een paar dagen per week. Wij zijn de oudste en langst-zittende zakelijke huurder. Ja, daar ben ik best trots op.”

Cees van der Welle (Rotterdam, 1941)
*Kennismaking in de winkel,
 op vrijdag 2 augustus 2019*

Anne

“Dit is niet mijn vaste wijk, ik val in voor een collega. Maar ik ken het hier goed. Mijn oma woonde een stukje verderop, in een seniorenwoning van Humanitas. Ik kwam er graag, in de zomer gingen we vaak buiten zitten. Of even bij de dieren kijken.

Na mijn middelbare schooltijd verhuisden we met ons gezin van Barendrecht naar Rotterdam, naar Oud Terbregge. 110-Morgen werd ‘De Put’ genoemd, en nog misschien, het ligt ook echt een stuk lager. De wijk oogt vriendelijk vind ik. Het is groen, ruim opgezet en alles wordt netjes bijgehouden. En zeker de oudere generatie bewoners zegt altijd vriendelijk gedag.” Lachend: “Ik dacht even dat u mij iets wilde verkopen. Maar dit vind ik wel gezellig. Jammer dat ik nu echt moet opschieten.”

Anne van den Berg (Barendrecht)

Ontmoeting in de Achillesstraat, woensdag 28 augustus 2019

Patricia

“Sinds oktober vorig jaar zijn wij ook in 110-Morgen gestart met onze sport- en spelactiviteiten op straat. Elke maandag t/m donderdag zijn we aanwezig, van half vier tot vijf uur en afwisselend op het plein bij de Ajaxstraat of bij de Herastraat. Het is een opdracht vanuit de gemeente: ‘Er wonen daar veel kinderen,’ zeiden ze, ‘maar we zien ze niet.’ Met name voor kinderen van 10 tot 15 jaar is er weinig te doen. Bij slecht weer gaan we naar Arcadia, het Huis van de Wijk.

Mijn collega Freddy Dos-Santos is het vaste gezicht voor de kinderen hier, hij is nu met vakantie. Freddy woont in de wijk en werkte eerst als vrijwilliger bij TOS. Verder werken we veel met stagiaires, zoals nu met Tyron en Kasper. Vandaag oefenen we voor het Nederlands Kampioenschap Stoepranden op 22 september.”

Ilias (15) komt aanlopen: “Ik ben net uit school, ik zit nu in de vierde en ben wat later uit. Ik woon vlakbij en kan vanuit huis de blauwe vlag zien hangen. Ik kom hier zo vaak als ik kan. Meestal alleen, mijn vrienden houden meer van computerspelletjes. Ik hou van voetballen. En van koken. Ik zit nu in de talentklas en wil graag chef-kok worden.”

Patricia van Veen (Rotterdam, 1980)
Ontmoeting op dinsdag 10 september 2019, op het speelplein bij de Ajaxstraat

“Elk jaar plannen we als Raad van Commissarissen een strategiedag om ons te oriënteren op de toekomst en te kijken hoe andere bedrijven en organisaties daar op inspelen. Afgelopen dinsdag waren we op bezoek bij Stedin in Rozenburg. Daar is deze foto van de Raad gemaakt. Stedin is bezig met een belangrijk experiment, in Rozenburg worden de eerste huizen nu volledig met waterstof verwarmd. Heel interessant voor ons ook. Nog meer inzetten op duurzaamheid is een van de doelstellingen binnen de opgestelde portefeuillestrategie.

Na een aantal grote nieuwbouwprojecten en renovaties was Onze Woning in 2014 toe aan een bestuurlijke verandering. Tot die tijd bestond het bestuur uit wijkbewoners. Door de verscherpte eisen die de nieuw ingevoerde gedragscode stelt aan het besturen van woningcorporaties, was er steeds meer behoefte aan een vaste directeur-bestuurder. Om een nieuwe Raad van Commissarissen te kunnen samenstellen,

zocht Onze Woning iemand met een achtergrond in volkshuisvesting. Zo ben ik in mei 2014 toegetreden en in nauwe samenwerking met het Huurdersplatform is in 2015 de huidige Raad van Commissarissen benoemd. Onze eerste taak was het aanstellen van een directeur-bestuurder. En daar zijn we met Evert Remmerswaal heel goed uitgekomen. Het is gelijk ook ons belangrijkste wapenfeit. Als de directeur het goed doet, doen wij ons werk ook naar behoren.

Zoals bekend oriënteren we ons al enige tijd op samenwerking met een gelijkwaardige partner. Vast staat dat we een organisatie willen blijven die buitengewoon verbonden is met de wijk 110-Morgen. Onze positie versterken en er zijn voor de mensen voor wie we werken. Dat is onze doelstelling.”

Henk van Heuven (Rotterdam)
Telefonische kennismaking op vrijdag 18 oktober 2019

Op de foto van links naar rechts de leden van de Raad van Commissarissen: Sven Ringelberg (stagiair), Cora Nauta, Henk van Heuven, Roland van der Post en Albert Spencer.

“Sinds 2002 ben ik wijkagent in 110-Morgen, het Molenlaan-kwartier en Terbregge, het werk wissel ik af met researchwerk. Zo hadden we in 2015 in dit deel van Rotterdam te maken met een criminele jeugdbende, een deel van de groep kwam uit 110-Morgen. Door de integrale aanpak – in samenwerking met de gemeente en de opgebouwde contacten in de wijk – hebben we de groep jongeren kunnen traceren en aanpakken.

Door de intensieve samenwerking met woon-consulenten Ellen en Tanja, weet ik exact wat er speelt in de wijk. Elke week maak ik met een van hen een ronde langs probleemsituaties. Hierdoor voorkomen we dat er te laat wordt ingegrepen en zaken uit de hand lopen.

In mijn werk is het belangrijk om contacten te leggen. Daarom ben ik zoveel mogelijk fietsend en lopend in de wijk. Gewoon mensen aanspreken op straat, vertrouwen geven en samen met bewoners en partners meedenken over oplossingen. Ik heb in verschillende wijken gewerkt, ook in andere steden. Of er verschil is? Elke wijk heeft zijn eigen dynamiek. De mensen zijn anders, het werk blijft hetzelfde.”

Arco Stolk (1962)
Kennismaking tijdens het wijkfeest op het Minervaplein, vrijdag 6 september 2019

Op de foto Ellen van den Heuvel en Tanja Rila, beiden consulent wonen bij Onze Woning en in het midden Arco Stolk.

“Ik teken heel graag, maar deze vorm van portrettekenen kende ik nog niet. Het ooglapje was handig voor de oog-handcoördinatie, verder gaat het vooral om concentreren en goed kijken. Superleuke workshop. En zo leer je je collega’s ook eens op een andere manier kennen.”

Sandra van Weezel, financieel medewerker
Dinsdag 1 oktober 2019 tijdens de workshop Iedereen kan tekenen

Abdel

“Ik ben één van de vijf jongerenwerkers bij Dock Hillegersberg-Schiebroek en jongerencoach. Op verschillende manieren proberen we in contact te komen met jongeren in de wijk. De meest directe manier is door regelmatig de straat op te gaan en jongeren aan te spreken. In het begin zie je ze denken: ‘Wie is die gast?’, logisch, vertrouwen is er niet direct, dat bouw je langzaam op. Het gaat er in eerste instantie om elkaar met respect te behandelen.

Binnen elke wijk hebben we een groot netwerk. We werken met veel organisaties samen, zo kunnen we jongeren op verschillende manieren bereiken en activiteiten ontwikkelen. Het Huis van de Wijk is onderdeel van het welzijnswerk van Dock. Deze spelletjesavond op vrijdag is een mooi voorbeeld hoe we jongeren in contact brengen met ouderen. De ouderen genieten van de sfeer en jongeren horen op deze avonden heel andere verhalen.”

Abdel Lazizi (Rotterdam, 1989)

Kennismaking in Plaza Arcadia op vrijdag 2 augustus 2019

“Vier jaar geleden was ik met Renzo, een vriend van me, op het Ajaxplein bij een wijkfeest. Daar ontmoetten we Marije Fortuijn. Ze gaf ons een flyer over het Zakgeldproject van Dock. We waren dertien en hadden er nog nooit van gehoord, maar het leek ons wel wat om geld te verdienen. Door klusjes te doen en mee te helpen in het Huis van de Wijk, verdienden we 2,75 per uur. In het begin ging het ons vooral om het geld, al snel gingen we van alles bedenken om te organiseren. Het eerste idee was een toernooi voor jongeren en ouderen samen. Maar dat was nog best ingewikkeld, zo is toen deze spelletjesavond ontstaan.

Ik was niet gewend om met ouderen te praten, nu vind ik het leuk. Je kunt veel van ze leren. Vooral met mevrouw Molenvijver kon ik goed opschieten, ze kon goed luisteren. Ik ging ook beter op m’n woorden letten. Door haar heb ik beter beschaafd Nederlands leren spreken.”

Ayman Ouazil (Rotterdam, 2002)

Kennismaking in Plaza Arcadia op vrijdag 2 augustus 2019

“Op m’n zeventiende ben ik getrouwd, ik was zwanger. Mijn ouders deden niet moeilijk, ze zeiden: ‘Dat jong vreet wel mee.’ Ik had mijn man leren kennen in Nieuwerkerk aan den IJssel, bij een feest, hij was gitarist. We zijn 54 jaar getrouwd geweest.

Na zijn overlijden wilde ik verhuizen, naar een plek met mensen om mij heen. Ik was gelijk verliefd op dit huis. Zelf woon ik zelfstandig, ik kan alles nog. Via Pameijer en Profila wonen hier ook kwetsbare ouderen. Beneden is een ruimte voor mensen van de dagopvang. In het begin moest ik er aan wennen, maar toen dacht ik, ik ga gewoon naar ze toe. En nu doe ik mee op dinsdagochtend met handwerken of schilderen. Ik ben echt van de mensen gaan houden.

Verder hou ik van wandelen en vind ik het heerlijk om naar de vogels te luisteren. De wijk ken ik nog niet zo goed, elke keer ontdek ik weer iets nieuws. Maar waar ik ook ben, op vrijdag eet ik altijd in Plaza Arcadia.”

Jeanne Oosterbaan (Rotterdam)

Kennismaking in Plaza Arcadia op vrijdag 2 augustus 2019

Tieneke

“Samen met Jan Pierweijer en in samenwerking met Dock, coördineren we allerlei activiteiten in het Huis van de Wijk. Het verzorgen van maaltijden in Plaza Arcadia is daar één van. Bewoners uit de wijk kunnen hier elke dag met elkaar eten. Een driegangenmenu kost acht euro. Eén keer in de twee weken organiseren we op vrijdag een spelletjesmiddag voor ouderen en jongeren en na afloop krijgen ze soep met broodjes – dat is gratis.

Hoe dit initiatief is ontstaan? Een jaar of zeven geleden startte hier Tante Corrie, een organisatie die op verschillende plekken in Hillegersberg en Schiebroek maaltijden verzorgden voor senioren. Dat deden ze ook in Arcadia. Nadat ze failliet gingen en ook andere uitbaters er al snel mee stopten, hebben wij het opgepakt. Zelf kom ik uit de winkelbranche, maar heb ook vijf jaar in de thuiszorg gewerkt bij Humanitas.

Ik ben geboren in Kralingen en woon al jaren in 110-Morgen. Eerst in de Achillesstraat en na een paar keer verhuizen nu op het Minervaplein. Op zich bevalt het mij hier goed, voor mijn katten – Maine Coon's – zou ik liever buiten de stad wonen. Maar zo lang mijn ouders leven, blijf ik hier.”

Tieneke Poldervaart (Rotterdam, 1970)

Kennismaking in Plaza Arcadia op vrijdag 2 augustus 2019

Entree Dock, Huis van de Wijk, 2019

“Bij de officiële opening van het Huis van de Wijk op 13 oktober 2017, vroegen we bewoners van Arcadia, medewerkers en genodigden, een levensmotto of quote op een tegeltje te schrijven. Wij hebben ze daarna mooi opgehangen hier bij de ingang van Dock. En de wand wordt nu nog steeds aangevuld door bezoekers en bijzondere gasten. Er hangt ook een tekst van burgemeester Aboutaleb en minister Hugo de Jonge. En ja, ook één van mijzelf.”

Gio Ipcedencia, participatiemakelaar Dock
Ontmoeting in Arcadia, vrijdag 11 oktober 2019

“Een afwijzende houding probeer ik te doorbreken door vragen te stellen en te luisteren. Ik merk dan wat aandacht met mensen kan doen.”

Marten

“Ik ben geboren in Rotterdam IJsselmonde, maar woonde twintig jaar in Gouda. Het leven bracht me weer terug in Rotterdam. Sinds een jaar ben ik huismeester van Arcadia. Het bijzondere aan deze plek is de gemengde woonvorm, naast zelfstandig wonende ouderen, bieden Profila Zorg en Pameijer begeleid wonen en dagbesteding. Verder vinden hier de hele dag door allerlei activiteiten plaats. Van computer- en taallessen bij Dock tot spelletjesavonden en evenementen in restaurant Plaza Arcadia waar (wijk)bewoners ook samen kunnen eten.

Hiervoor werkte ik onder andere als elektromonteur. Ik kwam vaak bij mensen thuis en leerde wat er zich achter voordeuren kan afspelen. Eenzaamheid, soms vervuilde woningen en soms stugge en norse mensen. Ik probeerde die afwijzende houding te doorbreken door vragen te stellen en te luisteren en merkte wat aandacht met mensen kan doen. In de muziekwinkel waar ik werkte, herkende ik dat ook. Mijn collega's lieten de minder toegankelijke klanten graag aan mij over. Het waren vaak mensen met de mooiste verhalen, meestal werden het ook nog de beste klanten. Huismeester van Arcadia is een ideale mix voor mij: technisch en sociaal. En er is altijd wat te doen.”

Marten Ruiten (Rotterdam, 1972)

Interview op donderdag 26 september 2019 in Arcadia, Huis van de Wijk

“Na wat omzwervingen kwam ik in 2007 terug in Rotterdam. Mijn zoon ging naar het Melanchton Wilgenplaslaan, toen nog de Prinses Ireneschool en had een stageplek nodig. Ik weet nog goed dat ik dacht: hoe kan ik daarin iets voor mijn zoon betekenen? Ik ging op zoek en kwam bij Dock terecht hier in Arcadia. Ik had allerlei ideeën voor activiteiten in de wijk en stelde een multiculturele high tea voor. Zo is het begonnen, eerst met vrijwilligerswerk en sinds 2016 als betaalde kracht. Dock bleek bovendien een perfecte stageplek voor mijn zoon.

Als contactpersoon binnen het team Participatie ben ik een van de aanspreekpunten voor bewoners en bezoekers, voor mensen die iets nodig hebben of die juist willen helpen. Het contact met de mensen vind ik vooral heel fijn, daarbij kunnen we als Dock echt iets betekenen. Dock organiseert activiteiten en ondersteunt initiatieven. Zelf vind ik het heel belangrijk om ouderen en jongeren bij elkaar te brengen. De verhalen van ouderen leren jongeren hoe goed ze het hebben. Door te vertellen waar ze mee bezig zijn betrekken jongeren op hun beurt ouderen bij hún leven. Beiden kunnen zoveel leren van elkaar.

Zelf heb ik zeven jaar ellende achter de rug. Door het vertrouwen in mij heb ik bij Dock een werkplek kunnen vinden die bij mij past en nu motiveer ik anderen om actief te zijn. Je moet het zelf doen, dat heeft het leven mij wel geleerd. Door mijn werk hier sta ik zelf ook weer midden in de maatschappij.”

Chabila Baidjnath-Misier (Rotterdam, 1976)

*Interview op donderdag 26 september 2019 in Arcadia,
Huis van de Wijk*

“Dock organiseert activiteiten en ondersteunt initiatieven. Zelf vind ik het heel belangrijk om ouderen en jongeren bij elkaar te brengen. Beiden kunnen zoveel leren van elkaar.”

“Tijdens de Europese Kampioenschappen in Berlijn werd ik derde met verspringen. Het was een mijlpaal, mijn leven liep lekker, alles ging goed. Ik had alleen nog geen eigen huis. Wonen in dezelfde buurt als mijn zus werd mijn doel. Deze zomer had ik mijn tweede bezichtiging in 110-Morgen. En alleen al bij het uitzicht dacht ik: hier wil ik zó graag wonen. Zo groen, zo vrij. Het huis zelf zag er ook goed uit, ik hoefde er niet veel aan te doen. Mijn zus en ik waren samen gaan kijken. Toen ze hoorde dat ik het kreeg, barstte ze in tranen uit. Ze gunde het me zo.

Ik ben geboren in Hoogvliet, opgegroeid in Noord-Brabant en toen mijn oma overleed gingen we met mijn stiefvader mee naar Rotterdam. Op de basisschool hoorde ik er nooit bij, ik kon niet goed meekomen, tijdens het sporten kon ik mijzelf zijn. Pas op de middelbare school werd ik fanatiek en tijdens een sportdag adviseerde de sportdocent mij om verder te

gaan met atletiek. Die keuze heeft mijn leven echt een positieve wending gegeven. Sinds mijn A-status kan ik mij helemaal richten op topsport. Ik kwam al uit voor Nederland tijdens de Paralympische Spelen in Rio, nu bereid ik mij voor op Tokyo in 2020.

Mijn eigen huis, mijn nieuwe omgeving, brengt mij in een positieve flow. Mijn kinderen vinden het hier super. Het is een leuke buurt, hier kan ik ze veilig laten opgroeien. De toekomst voor mijzelf? Ik merk steeds meer dat mijn verhaal mensen kan inspireren. Vroeger was ik meer bescheiden, maar ik ben trots op waar ik nu sta en wil uitdragen dat je met openheid en discipline doelen kunt halen.”

Ranki Oberoi (Hoogvliet, 1993)

Interview op donderdag 26 september 2019, in Arcadia, Huis van de Wijk

“Alleen al bij het uitzicht dacht ik: hier wil ik zó graag wonen. Zo groen, zo vrij. Ook mijn kinderen vinden het hier super. Het is een leuke buurt, hier kan ik ze veilig laten opgroeien.”

**TRAPPENHUIZEN &
DE PLEINEN**

Wil en Hope

“In de jaren zeventig kwam ik voor het eerst in de wijk. Later woonde een vriend van mij op drie hoog in deze flat. Ik hoor mijzelf nog zeggen: ‘Ik zou hier nooit kunnen wennen!’ Ik ben geboren in het Oude Noorden, maar woonde jarenlang in Crooswijk. Op het laatst in een flat aan een drukke weg. Er was dag en nacht veel lawaai en ik miste mijn tuin. Mijn dochter woont sinds kort in 110-Morgen en ik ontdekte de wijk opnieuw. Nu woon ik sinds twee maanden hier beneden. Alles gelijkvloers en toch een tuintje. Dichtbij winkels en openbaar vervoer, maar wel rustig. Nu slaap ik ’s nachts weer goed. Even was ik bang dat ik spijt zou krijgen, dat is gelukkig niet gebeurd. Ik ben in totaal negen keer verhuisd, maar hier kan ik oud worden.

Vanmorgen ging ik even langs in de wijkwinkel aan het plein en hoorde over de activiteiten in Arcadia. Er is daar van alles te doen. En ik kan er met mijn hondje naar toe lopen. Een Chihuahua. *Hope*, heet ze, die naam had ze al, dat heb ik maar zo gehouden.”

Wil Otterspeer (Rotterdam, 1955)
Ontmoeting in de wijk op dinsdag 21 augustus 2019

“Ik ben geboren en opgegroeid in het Oude Noorden. We woonden met de hele familie in dezelfde straat. Na mijn scheiding in 2010 kreeg ik urgentie voor een andere woning. Zelf ben ik een echte Rotterdamse, met Spaanse roots en het hart op de tong. Mijn dochter is juist heel rustig, voor haar zocht ik naar een omgeving waar ze meer tot haar recht zou komen. Ze zat al op de Heijbergsschool, vlakbij de Molenlaan en zo kwamen we terecht in 110-Morgen.

We wonen hier heerlijk, iedereen kent elkaar. Afgelopen zomer nam een overbuurvrouw van het Cerberuspad het initiatief voor een buurtbarbecue, echt heel gezellig. Ze had handtekeningen opgehaald en geld gekregen van de stichting Opzoomer Mee. Onze Turkse overburen hielpen ook mee met de organisatie, ze zijn heel betrokken. De laatste tijd wordt er helaas meer gediscrimineerd en geroddeld. En daar heb ik zo’n hekel aan. Ik hou niet van onrechtvaardigheid. Waar hebben we het over, ze wonen hier langer dan veel anderen!

Een andere grote irritatie is de rotzooi op straat, het zwerfafval is echt toegenomen. Als ik iemand iets op straat zie gooien, dan zeg ik er wat van. Dan vinden ze me maar een zeikwif. Iedereen moet gewoon zijn eigen spullen opruimen. Wat ik soms ook mis, de vanzelfsprekendheid om elkaar te helpen als het nodig is. Mijn moeder, oma en tantes stonden altijd voor elkaar klaar, zo ben ik ook opgevoed. Maar verder, echt, ik zou hier tot m’n dood willen blijven wonen.” Lachend: “Maar dan hoop ik wel dat er een lift komt.”

Jeanette in ‘t Hout (Rotterdam, 1967)

Interview op dinsdag 17 september 2019, in binnentuin tussen Cassandrastraat en Cerberuspad

“De buurtbarbecue was heel gezellig maar de laatste tijd wordt er helaas meer gediscrimineerd en geroddeld. En daar heb ik zo’n hekel aan. Ik hou niet van onrechtvaardigheid.”

“Deze zomer was de waterleiding gesprongen en zat de hele flat zonder water. De overbuurman van de Cassandrastraat koppelde een tuinslang aan zijn waterkraan en we mochten bij hem water tappen.”

Ramazan

“Ik ben opgegroeid in Rotterdam Noord en woon hier nu 22 jaar. Ik vind het nog steeds een leuke buurt, maar de laatste tijd wel iets minder. Waarom? Bewoners bemoeien zich met zaken waar ze niet iets mee te maken hebben. Als u mij aanspreekt omdat mijn zoon iets doet waar u last van heeft, dan is dat iets tussen u en mij. Problemen zijn er om op te lossen, daar moet je met elkaar over praten.

Ik heb altijd als CV monteur gewerkt, door mijn tuberculose ben ik twaalf jaar geleden afgekeurd. We redden het net en nu zijn de oudste kinderen het huis uit, maar bijvoorbeeld met z'n allen naar de speeltuinvereniging lukte niet. Op zich is het niet duur, maar kinderen willen iets eten en drinken en dan loopt het al snel op. Wij gingen hier spelen op het grasveld met een kleed en een opblaasbadje. Nu zijn ze groter en

zijn we er niet altijd zelf bij. Ik vind het belangrijk dat mijn kinderen hier veilig kunnen spelen. Daarom vind ik loslopende honden gevaarlijk, die moeten echt aan de lijn.

De buurtbarbecue was gezellig, het helpt om elkaar beter te leren kennen. Er wonen hier ook veel aardige mensen. Deze zomer was de waterleiding gesprongen en zat de hele flat een dag zonder water. De overbuurman van de Cassandrastraat koppelde een tuinslang aan zijn waterkraan en we mochten bij hem water tappen. De meeste mensen zijn gewoon vriendelijk.”

Ramazan Turkeyigit (Turkije, 1970)
Interview op dinsdag 17 september 2019,
in binnentuin tussen Cassandrastraat en
Cerberuspad

Sandra van der Lubbe: “Ik vind het hier heerlijk wonen. De ruimte, het groen, de treurwilgen en de grote vijvers met kikkers, salamanders en elrits. Als bioloog in de stad kan ik mij geen betere omgeving wensen.”

“Ik ben hier geboren, Achillesstraat 208, derde verdieping. Eigenlijk hadden we er geen recht op, de woningen waren bedoeld voor mensen met lagere inkomens. Maar er waren in die tijd zo weinig beschikbare woningen, mijn ouders woonden noodgedwongen vijf jaar lang in bij mijn grootouders. Het schijnt dat mijn grootvader connecties had bij de gemeente. Kort na mijn derde verjaardag verhuisden we, dus ik weet er niet zo veel meer van. Wel was het in mijn herinnering een veel grotere flat en de paar parkeervakken die ik nu zie, een enórmie parkeerplaats.

De wijk ken ik goed, zelf woon ik verderop in Hillegersberg, maar Jacqueline, een van mijn beste vriendinnen, woonde altijd in de Apolloflat en sinds de sloop woont ze hier. Waar ik het nog steeds een rustig, zelfs beetje tuttig wijkje vind, merkt zij hoe sommige delen in de wijk veranderen. Er is meer herrie en er wordt gedeald. Ze heeft er tot op heden geen last van, ze constateert het wel. Ik kom net bij haar vandaan, ze is ziek, ik ga daarom wat vaker bij haar langs en help haar met de boodschappen.”

Judina Goddijn (Rotterdam, 1958)

Ontmoeting in de Achillesstraat, woensdag 28 augustus 2019

Yusuf

“Ik stond negen maanden ingeschreven voor een huis, via Direct Kans is het zo snel gelukt. Deze zomer ben ik getrouwd, dus ik had wel een beetje haast. De plek vind ik super, we zijn de enigen met een klein tuintje, maar het huis zelf zag er niet uit. Ik heb zelfs een deur moeten vervangen! Samen met vrienden ben ik al weken aan het klussen. Ik wil het helemaal strak en netjes hebben voor mijn vrouw. Het werk en het geld dat ik er nu insteek, zou ik liever besteden aan een koophuis, maar dat lukte niet, ik heb net een nieuwe baan.

Ik kom uit de Afrikaanderwijk en wilde graag in Hillegersberg wonen. Het is nu nog hard werken, maar straks heb ik de mooiste woning van de flat!”

Yusuf Sagir (Rotterdam)
Ontmoeting in de Achillesstraat, woensdag 28 augustus 2019

“Ik heb de brief van de bouwvereniging ontvangen hoor en wist van jullie komst. Maar ik wilde niet gelijk als eerste.” Lachend: “Ik ben niet zo’n haantje de voorste. Zal ik maar gewoon vertellen? Als hartpatiënt ben ik niet zo snel, maar ik heb gelukkig een goed geheugen.

Ik was twaalf jaar toen mijn ouders een woning kregen in de Achillesstraat. De flat was net opgeleverd. Er was nog geen straat of niks, alleen wat planken. Als mijn moeder met lijn 4 naar de stad ging, nam ze een tas met extra schoenen mee om in de tram haar met zand en klei besmeurde schoenen om te wisselen. Mijn moeder was TBC patiënt en was een tijdje opgenomen geweest in het sanatorium in Beekbergen. Daarom kregen we urgentie voor deze nieuwe flat. Er was toen nog geen lift dus we kregen een woning op de eerste verdieping. Ik weet nog goed hoe we in ons huis aan het Zwaanshals eerst bezoek kregen van de opzichter van de bouwvereniging, of we schoon en netjes waren. Het was 1956 hè, heel andere tijden. Per week werd de huur opgehaald. De bewoners hier waren heel divers. Van arbeiders tot politieambtenaren.

“Dit was de eerste flat van 110-Morgen. Er was nog geen straat of niks, alleen wat planken. Ik heb de hele wijk opgebouwd zien worden.”

Dit was de eerste flat, de eerste van 110-Morgen. Ik heb de hele wijk opgebouwd zien worden. Als kind was het hier spannend. Het bouw materiaal lag opgeslagen achter de boerderijen en ’s nachts hield een bewaker met hond er de wacht. En ik herinner me hoe we gingen vlotje varen op het water van boer Koot. Het leven was gemoedelijk. We hadden ook altijd goed contact met de burens. Nu zijn er mensen die nooit een praatje willen maken. Veel mensen hebben haast. En ik, ik woon hier nu al 63 jaar en nog steeds naar tevredenheid.”

Rinus Wareman (Rotterdam, 1943)

Interview op dinsdag 27 augustus 2019, in tuin Achillesstraat

Henk

“Ik heb mijn garage hier aan het einde van de straat, mijn vrouw en ik wonen wat verderop in de Palamedesstraat. Hoe we hier terecht zijn gekomen? Nou, dat is een leuk verhaal. We woonden in het Kleiwegkwartier, hadden een flink huis met drie verdiepingen aan de Rozenlaan. Mijn vrouw is altijd kapster geweest en werkte ook thuis. We werden een dagje ouder en al die trappen gingen tegenstaan. In Hillegersberg en ook in 110-Morgen kwamen we al regelmatig voor een wandeling en we zagen hoe de wijk werd opgeknapt. Op een dag besloten we ons in te schrijven voor een 55-pluswoning in een van de nieuwbouwprojecten. Eerst kregen we een huis in de Ajaxstraat aangeboden, maar het overdekte balkon vonden we niet fijn. Ons oog hadden we laten vallen op een hoekhuis, met vrij uitzicht vanaf balkon en galerij. En, dat huis is het geworden! We wonen hier nu dertien jaar en genieten nog steeds elke dag.

“Het is echt een buurtje, je komt iedereen tegen. Wel vind ik de wijk de laatste jaren achteruit gegaan, de mentaliteit verandert. Maar met de burens in de flat hebben we het leuk onder elkaar.”

Door mijn vrijwilligerswerk bij de bewonersvereniging heb ik veel mensen leren kennen. Het is echt een buurtje, je komt iedereen tegen. Wel vind ik de wijk de laatste jaren achteruit gegaan, de mentaliteit verandert. Vooral jongeren hebben de neiging hun eigen wetten te maken. Maar met de burens in de flat hebben we het leuk onder elkaar. Mijn vrouw en ik dragen allebei ons steentje bij in de activiteitencommissie, een buurvrouw beheert de ‘lief & leedpot’ en elk jaar wordt er een burendag georganiseerd. We staan voor elkaar klaar als het nodig is.”

Henk Blokdijk (Nieuwe Pekela, 1950)

Interview op dinsdag 27 augustus 2019, in tuin Achillesstraat

“Ik heb tot mijn achttiende overal gewoond. Sinds 2016 huur ik hier een appartement via Stichting Pameijer. Ik heb het heel erg naar m’n zin. Alles is netjes en verzorgd, de bewoners zijn vriendelijk en als ik beneden de deur uitloop, stap ik zo op de bus. Met het openbaar vervoer ben ik snel in de stad. Ik kom er net vandaan, samen met een jobcoach ben ik op zoek naar een baan en vanmorgen had ik een sollicitatiegesprek bij de NS. Het zou geweldig zijn. Mijn passie ligt rond het station. Ik heb al jaren een NS-abonnement en ga er in het weekend vaak op uit.

Op dit moment ben ik vrijwilliger bij de snackbar hier op het plein. Mensen noemen mij sociaal en behulpzaam. Daar ben ik blij om. Dat is wel eens anders geweest. Nu vind ik het belangrijk om gewoon aardig te zijn en voor anderen klaar te staan. Daar kom je echt veel verder mee.”

Zakaria Ouftir (Gouda, 1997)

Kennismaking in zijn huiskamer aan het Minervaplein, op dinsdag 16 juli 2019

“In 1961 verhuisden mijn ouders naar 110-Morgen. Ik herinner mij kleuterschool Het Slimme Vosje nog goed – met haar grijze knot en zwarte veterschoenen zie ik juffrouw Streef zó voor me. Ook de basisschool was vlakbij. Er woonden veel jonge gezinnen met kinderen, het was een echte arbeiderswijk. Door de jaren heen veranderde de samenstelling van de bewoners en in 1989 moest De Wijde Blik sluiten, er waren te weinig kinderen. Dat vonden we toen heel erg. Onze oudste dochter heeft haar basisschooltijd hier nog net kunnen afmaken.

Door gezondheidsproblemen kwamen we zes jaar geleden in aanmerking voor een sociale huurwoning en kregen we een huis aangeboden in de volledig gerenoveerde Orionflat. Een heerlijke plek met een fijn balkon. Tot we vorig jaar augustus werden opgeschrikt door het bericht dat niet alle wanden en plafonds brandwerend bleken te zijn, er was zelfs sprake dat we per direct ons huis uit moesten. Door 24-uursbewaking van een brandwacht was dat gelukkig niet nodig. In die eerste vier weken zijn toen gelijk de stopcontacten aangepakt.

Achteraf is het zwaar geweest. Het huis moest helemaal leeg, alle wanden, het plafond en de keuken. Maar echt, we hebben alle hulp en steun gekregen. Petje af. Buurman Erwin nam afgelopen zomer het initiatief voor een buurtbarbecue, de hele flat deed mee. Deze gebeurtenis heeft de onderlinge band met de burens verbeterd. Een geluk bij een ongeluk.”

Marjo van Dijk (Vlaardingen, 1960)

Kennismaking bij haar aan tafel op dinsdag 24 september 2019

Gert

“Deze huizen aan de pleinen zijn tussen 1921 en 1923 opgeleverd als ik het me goed herinner. Binnen heb ik een mooie luchtfoto hangen uit die tijd, misschien is dat ook wat voor het boek? In 2002 was ik een van de eerste kopers. Ik kom uit Schiebroek, maar zag het gelijk helemaal zitten hier. Lekker rustig en in de luwte van het verkeer. Er moest wel het een en ander aan gebeuren, maar ik ben aannemer en vrij handig – ik heb alles zelf gedaan. Ook aan de huizen van de andere pleinbewoners trouwens.

Twee jaar geleden ben ik gevallen, bij het plaatsen van een opbouw. Twee schouders uit de kom. Eigenlijk moest ik worden geopereerd, maar twee keer zes maanden in het gips is niet te doen als zelfstandige. Hoe moet ik mijn geld verdienen dan? Daar had die arts geen antwoord op. Nu doe ik alleen nog kleine klusjes. Na het werk zitten mijn vrouw en ik hier vaak op de bank. Ik met een biertje en een sjekkie. Lachend: “Het is hier soms net Coronation Street.”

Gert Aanen (Rotterdam, 1957)
Kennismaking op de bank voor zijn huis op dinsdag 16 juli 2019

“Ik woon al vijftig jaar aan het plein en altijd naar mijn zin. Onze dochter is hier opgegroeid, ze woont nu in Zuid-Afrika. Ik ben er al een paar keer geweest hoor. Het is daar heel mooi. Mijn man is drie jaar geleden overleden, hij is 86 geworden. Ik heb gelukkig een hulp in de huishouding. Ze geeft ook de planten water in de tuin. Een volle gieter is voor mij te zwaar. Ik weet eigenlijk niet waar ze dat ding heeft gelaten. Hij moet ergens in de schuur staan. Oh kijk, daar zie ik ‘m.

Ik heb goed contact met de burens, ik maak graag een praatje. En elke dag loop ik een rondje. Ik wil hier niet meer weg. Ik vind het heerlijk hier. Alleen, sinds mijn man er niet meer is, voel ik mij wel alleen.”

Leny Middeldorp-Grüteke (Rotterdam, 1934)

*Kennismaking in haar tuin aan het Koekkoekplein, op dinsdag
16 juli 2019*

“De Apolloflat was afschuwelijk. Neergezet tijdens de wederopbouw in de jaren vijftig. Kenmerkend voor die tijd waren de snelle en goedkope constructies, er waren dringend woningen nodig – maar zo gehorig als de pest. Lage huren, dat wel en dat kwam mij na mijn scheiding in 1992 heel goed uit.

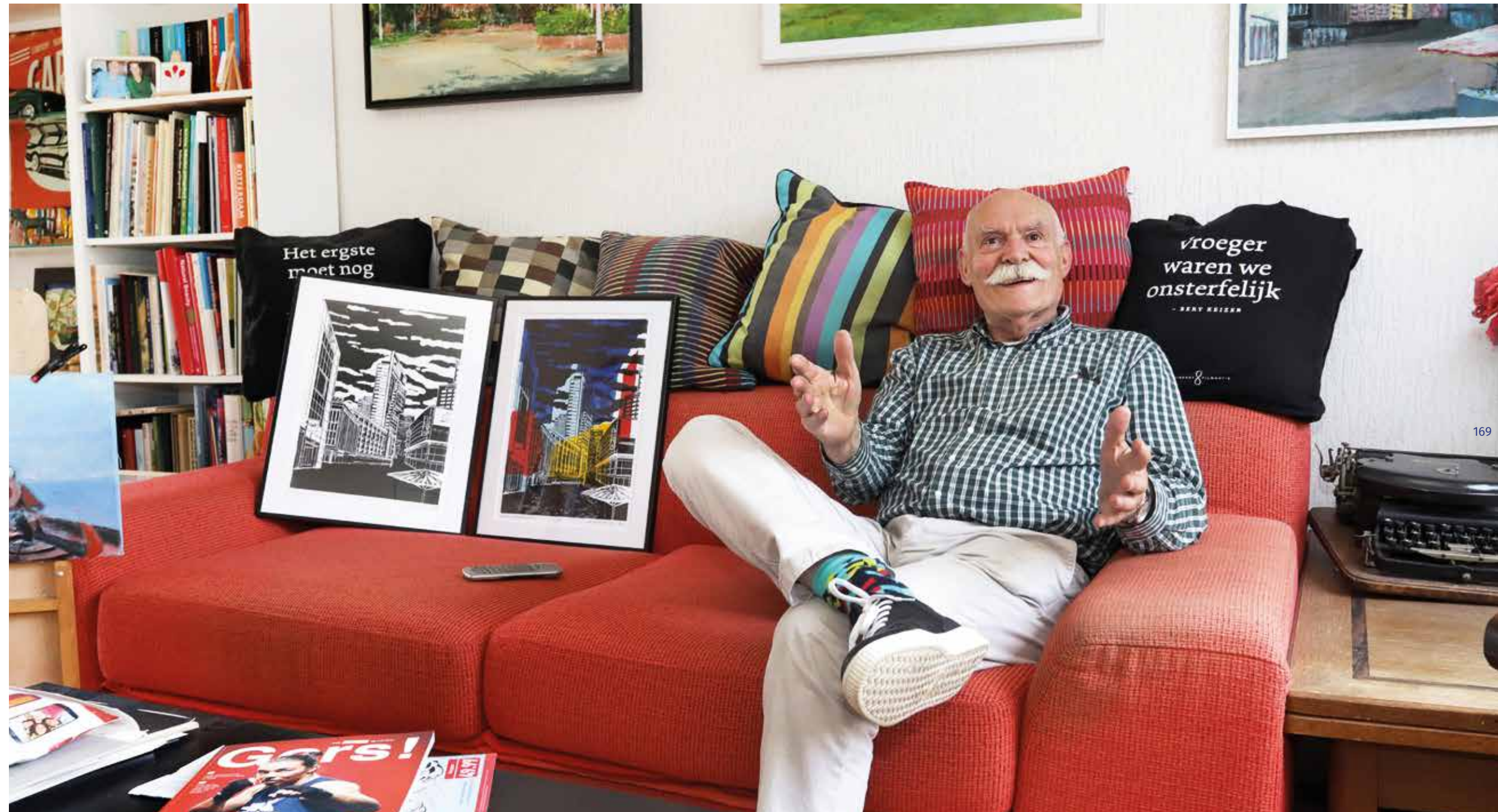
Als ambtenaar Bouwen en Wonen bij de gemeente Rotterdam, had ik altijd een zwak voor Onze Woning. Ik startte in 1970 met zo’n twintig woningbouwverenigingen, toen ik in 2008 met pensioen ging, waren er nog zeven – stuk voor stuk gingen ze op in grote organisaties. Onze Woning is er nog steeds, een kleine vereniging met persoonlijke aandacht voor de huurders.

Naast mijn werk als bouwkundige heb ik in mijn vrije tijd altijd geschilderd, veel op locatie in Rotterdam. Zo heb ik ook de sloop van de Apolloflat in 2004 op doek vastgelegd*. Na mijn pensioen ben ik alsnog een beeldende kunstopleiding gestart en afgestudeerd op grafische techniek en creatief schilderen.

Ik woon hier fantastisch, met een tuin tot aan de vijver. In tegenstelling tot wat men vaak denkt, ben ik graag op mezelf. Maar als er iets is, kunnen we als burens een beroep op elkaar doen. Ook hou ik al jarenlang een traditie in stand, elk jaar krijgen alle bewoners van het plein een kerstkaart in de bus. Zelfgemaakt.”

Cees van der Elst (Maassluis, 1943)
*Kennismaking in zijn huiskamer aan
 het Bergplein, op dinsdag 16 juli 2019*

*zie de fotocollage op pagina 11

“Mijn tweede man woonde al aan het plein. Hij was marktkoopman en ik ging hem helpen. We verkochten van alles, maar vooral huishoudelijke spullen. 's Middags was ik thuis voor mijn zoon en daarnaast lette ik een beetje op de burens hier. Deed boodschappen of bracht eten als er iemand ziek was. Er woonden hier toen nog veel oudere mensen. Van mijn ouders heb ik geleerd dat je voor elkaar moet zorgen.

Toen mijn man ziek werd, heb ik hem altijd zelf kunnen verzorgen. Na zijn overlijden, elf jaar geleden, werd ik vrijwilliger bij Akropolis, het verpleeghuis van Humanitas hier vlakbij. Ik hielp de bewoners met eten, ging met ze naar buiten. Juist voor de zwakste mensen wil ik er zijn. Nu mijn eigen gezondheid achteruit gaat, moet ik het rustiger aan doen. Het contact met de andere bewoners is goed, ik heb een paar fijne burens. Peter, van nummer 13, helpt me altijd met de vuilcontainers. En ik ben blij met mijn eigen groentetuin. Dat maakt mij gelukkig.”

Sadir Oosterbaan (Mitrovica, Kosovo, 1958)

Ontmoeting aan het Hillegondaplein op dinsdag 16 juli 2019

Natascha en Leo

“In 1999 ontdekten we de pleintjes tijdens een wandeling, we waren direct verliefd op de sfeer. ‘Net een vakantiedorpje’, zeiden we tegen elkaar. We hoefden niet lang na te denken toen de woningbouwvereniging dit huis in 2001 te koop aanbood. We werden de eerste huiseigenaren van de pleinen.

Van eerste bewoners tot en met jonge gezinnen, van dierenarts tot actrice, de gevarieerde mix maakt het wonen hier extra leuk. Nu meer dan de helft van de huizen is verkocht verandert het oude karakter, er verschijnen overal op- en aanbouwen. Dat vind ik jammer.

De saamhorigheid en de gemoedelijke sfeer zijn gelukkig gebleven. Iedereen praat met elkaar. Zelf ben ik een ontzettende regelaar en informeer onze burens graag over muziek- en dansvoorstellingen. Dit voorjaar gingen we met een aantal bewoners van het plein naar het Zwanenmeer in Amsterdam, het ballet waarin Leo in 1970 danste bij het Nationale Ballet.”

Natascha Janssen (Rotterdam, 1953)
en Leo Scheele (Den Haag, 1952)
Kennismaking bij de minibieb aan het Hillegondaplein op dinsdag 16 juli 2019

DANKWOORD & COLOFON

COLOFON

© Bouwvereniging Onze Woning 2019

concept, interviews en teksten
Schrijfwerk, Marleen Bos

getekende portretten
Bojoura Stolz

fotografie
Maarten Roukema

ontwerp & vormgeving
HollandsOntwerp, Natascha van der Horst

druk
Scanlaser bv

oplage
300

Bezoekadres
Bouwvereniging Onze Woning
Minervaplein 1
3054 SK Rotterdam

010 – 422 80 60
info@bvow.nl
www.bvow.nl

Allereerst hoop ik dat u dit jubileumboek met net zoveel plezier leest als ikzelf en regelmatig nog eens doorbladert. In plaats van een geschiedenisboek is het een levendig boek met mooie verhalen, herinneringen, portretten en foto's.

De ontmoetingsplekken zijn treffend getypeerd en heel belangrijk voor de wijk. Het idee voor deze opzet is ontstaan tijdens de wijkdialogen. Koffie drinken en een praatje maken met 'toevallige voorbijgangers' is een laagdrempelige manier om in contact te komen met huurders. Natuurlijk doen we dat ook op andere manieren, via onze commissies, het Huurdersplatform, aan de balie en bij de mensen thuis.

Zonder de tomeloze inzet van Marleen Bos, Bojoura Stolz en Maarten Roukema was dit boek niet tot stand gekomen. Zij hebben de gave om in de toevallige en geplande ontmoetingen verhalen te ontdekken en vast te leggen. Het alledaagse wordt daardoor bijzonder. Natascha van der Horst maakte vanaf de beginfase onderdeel uit van het team en creëerde een passend ontwerp waarin alle geportretteerden goed tot hun recht komen.

Veel dank aan alle bewoners, werkers en vrijwilligers uit 110-Morgen en de Pleinen, voor hun verhalen en openheid. Collega's Ellen van den Heuvel, Beate Halk-van der Molen en Margot Itter dank ik hartelijk voor de organisatie en planning van alle feestelijke activiteiten rondom ons jubileum.

Voor het geschiedenis hoofdstuk zijn we de archieven ingedoken en brachten verschillende bewoners hun foto's en eigen zorgvuldig bewaard archiefmateriaal. Ook daarvoor dank!

Tot slot wil ik alle collega's van Onze Woning, de Raad van Commissarissen, het Huurdersplatform, Bewonersorganisatie 110-Morgen, de commissies en de leden van de vereniging, bedanken voor hun dagelijkse inzet in deze prachtige wijk.

Evert Remmerswaal,
directeur-bestuurder

